

เอกสารประกอบการเรียนรู้

เพื่อทบทวนบทเรียนภาคฤดูร้อน

วิชา ภาษาไทย

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔

Smart Science

#####

วิชาภาษาไทย ป.4

๗. เลือกคำในวงเล็บเติมลงในประโยคให้ถูกต้อง

๗.๑ น้องกำลังหัด..... (คลาน คราญ)

๗.๒ หนูหน้อยกำลัง.....น้ำใส่ขวด (กรอก กลอก)

๗.๓ ฝนตกถนน..... ควรขับรถอย่างระมัดระวัง (รื่น ลื่น)

๗.๓ จีบแจงนำสลากของขวัญไป.....รางวัล (แรก แลก)

ตอนที่ ๓ ตอบคำถามจากการฟัง โดยครูอ่านปริศนาคำทายแล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

ใบงานที่ ๐๑ คัดสวย เขียนถูก ด้วยมือเรา

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบกระทรวงศึกษาธิการ

แม่ก จงจำไว้

เก้ง ร้อง กลอง กำกับ

แม่กม ชม ความ งาม

จำไว้นะหนูหนู

แม่เกย เฉลย ถ้อย

ย สะกดอย่าหลงม

แม่เกอว แก้ว แมว เหมียว

ว สะกดอย่าลืมเสีย

ลิ่งว่องไวอย่างสำหรับ

ตัวสะกดนั้นคือ ง ญ

คุม คำถาม ตามที่รู้

ม นั้นอยู่ในแม่กม

สวย กล้วย อ้อย อร่อยสม

เอาไปปนกับสระเอี้ย

มะนาว เป็ร็ยว เที้ยว จนเพ็ลย

จดจำไว้ไม่อับอาย

ใบงานที่ ๐๓ อ่าน เขียน ถูก ู้ความหมาย

กิจกรรมที่ ๑ อ่านประโยคที่กำหนดให้ แล้วจำแนกคำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น และคำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำบันทึกลงในตารางและเขียนคำอ่าน

คำที่ ร เป็นพยัญชนะ

โรคร้ายรุมเร้ารุกรานเราอย่างรุนแรงจนอาการร่อแร่

ปลาถิ่นหมาแหวกว่ายลอยล่องในคลองเล็ก

เศรษฐีสวมสร้อยเส้นโตถือตะกร้าไปตลาด ซื้อตะไคร้ มะกรูด พุทรา กลับบ้าน

คำที่ ร เป็นพยัญชนะต้น

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำที่ ล เป็นพยัญชนะต้น

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

คำศัพท์

คำอ่าน.....

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำจากกิจกรรมที่ ๑ หรือคิดเพิ่มเติม ประเภทละ ๑ คำมาแต่งประโยค

ร

Blank box for writing a sentence using the letter 'ร'.

ล

Blank box for writing a sentence using the letter 'ล'.

ควบกล้ำ

Blank box for writing a sentence using a double consonant.

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

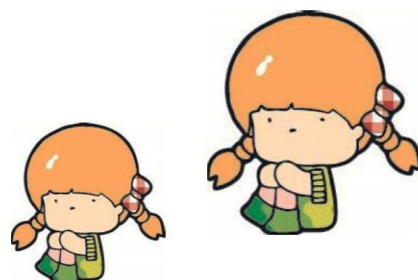
ลักษณะของข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความที่กล่าวถึงความจริงในโลกทางกายภาพ ที่มีลักษณะ ดังนี้

- ๑) เป็นความจริงตามธรรมชาติ
- ๒) มีความเป็นไปได้
- ๓) มีความสมเหตุสมผล

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

นายกรัฐมนตรีมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเห็นดวงดาวชัดเจนในคืนเดือนมืด

ไก่เป็นสัตว์จำพวกเดียวกับนก

รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ อาจเป็นพยาธิได้

สำนักพยากรณ์อากาศรายงานสภาพอากาศว่าจะมีฝนตกชุกในภาคเหนือสัปดาห์นี้

ลักษณะของข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็น หมายถึง ข้อความที่แสดงทรรศนะ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ แนวคิดของผู้เขียนหรือผู้พูด ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ๑) เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
- ๒) เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
- ๓) เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน ไม่แน่นอน
- ๔) เป็นข้อความที่แสดงความเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย
- ๕) เป็นข้อความที่แสดงคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ

ตัวอย่าง

ชนกลุ่มน้อยช่องสุ่มกำลังแถบชายแดน รัฐบาลควรส่งทหารไปตรึงกำลังไว้

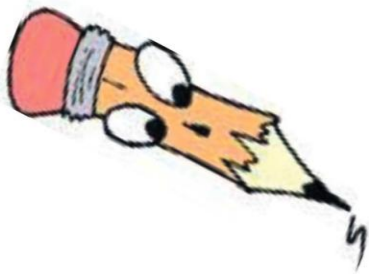
อากาศบนดอยอินทนนท์ สดชื่น เย็นสบาย น่าอิจฉาชาวเขาแถบนี้ซะ

มานพหลงรักกาญจนา น่าสงสารนะเหมือนดอกฟ้ากับหมาวัด

ฝนตกหนักอย่างนี้ พี่คงจะไปหาน้องไม่ได้

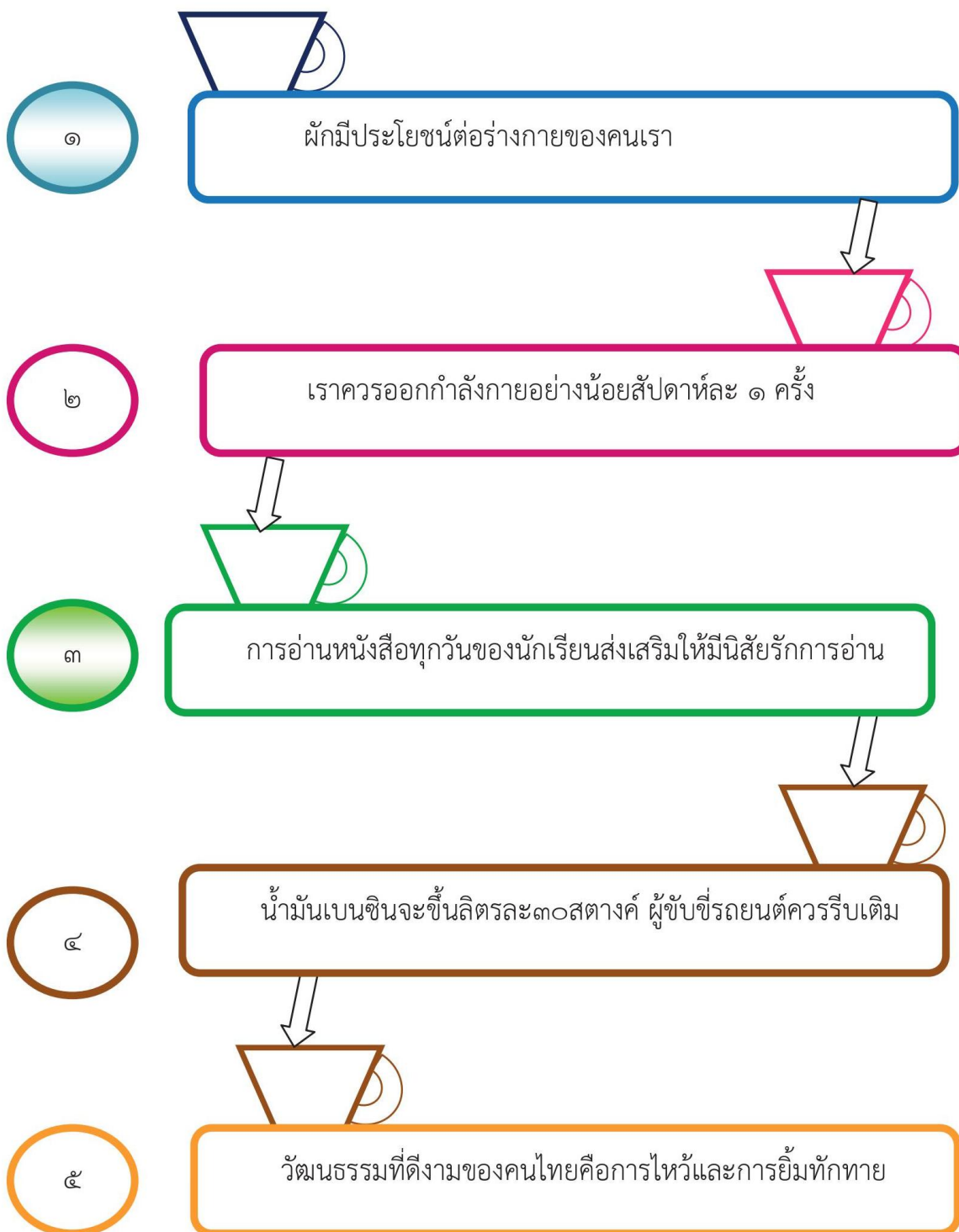
ฉันคิดว่าคุณไตรภพ เป็นพิธีกรที่ใช้ภาษาได้ดีมาก

ที่นั่งปวดท้อ พี่คาดว่าต้องเป็นเพราะกินส้มตำแน่ๆ

ใบงานที่ ๐๔ อ่าน คิด พิจารณา

กิจกรรมที่ ๑ พิจารณาประโยคที่กำหนดให้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าประโยคที่เป็นข้อเท็จจริง หรือ ✕ หน้าประโยคที่เป็นข้อคิดเห็น ลงใน

หมายเหตุ ตอบถูกได้ ๑ คะแนน ตอบผิดได้ ๐ คะแนน

กิจกรรมที่ ๒ พิจารณาข้อความที่กำหนดให้แล้วแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย บางคนก็ซื้อยามากินเอง บางคนก็ใช้วิธีรดน้ำมันต์หรือเป่าคาถาอาคม บางคนก็ไปหาหมอที่สถานีนอนามัย การซื้อยามากินเองสะดวกและง่าย แต่ถ้าใช้ยาผิดประเภทอาจมีอันตราย การรดน้ำมันต์หรือเป่าคาถาอาคมได้ผลทางกำลังใจ แต่อาจไม่หายเจ็บป่วย การไปหาหมอที่สถานีนอนามัยอาจเสียเวลา และไม่สะดวก แต่เป็นการรักษาที่ถูกต้องวิธี

ข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่องทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่านว่าตัวละครมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

นิทานเรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่งขี้ขโมยโดยเชื่อชาติ
ข้ามสะพานแลลงในคองคา
ก้อนเนื้อในน้ำนั้นดูยิ่งใหญ่
หมายจะแย่งขึ้นใหญ่จากหมาโซ
ในน้ำแล้วเนื้อเงาก็หายไป
คือของตัวและที่หวังตั้งจำนง

เข้าตลาดลักเนื้อวัววังถลา
เกิดแก่ตาตนเห็นเป็นเงาโต
จึงสู้ทั้งขึ้นที่คาบด้วยโย
ด้วยความโง่ครั้งทั้งก้อนเนื้อลง
จมน้ำใสทั้งสองสิ่งประสงค์
ทำลายลงเพราะโลกหลงมมาย

แผนภาพโครงเรื่อง ของนิทานเรื่องหมากับเงา

ตัวละครในเรื่อง

หมาตัวหนึ่ง

สถานที่

บนสะพานข้ามแม่น้ำ

ผลของเหตุการณ์

เนื้อชิ้นที่หมาคาบมาจมนหายไปใต้น้ำและ
เงาของเนื้อก็หายไป

เหตุการณ์ที่เกิด

หมาขี้ขโมยตัวหนึ่งลักเนื้อวัวแล้ววิ่งข้ามสะพาน
เห็นเงาของเนื้อในน้ำก้อนใหญ่กว่าชิ้นที่มันคาบ
อยู่จึงทั้งเนื้อที่คาบไว้ในปากลงไปใต้น้ำ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า....

โลกมักกล่ามหาย
ควรพอใจในสิ่งที่ตนมี

ตัวอย่าง

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ลูกแกะตัวหนึ่ง กระจายน้ำจืด มันจึงเดินไปที่ริมฝั่งน้ำ เพื่อที่จะดื่มน้ำดับกระหาย แต่เมื่อไปถึงริมฝั่งแม่น้ำ ได้เห็นจระเข้ตัวหนึ่งนอนกบดานอยู่ใกล้กับริมฝั่ง ลูกแกะจึงล้มเลิกความคิดที่จะกินน้ำ มันรีบหันหลังกลับทันที จระเข้จึงร้องถามว่า “อ้าว ! เจ้าแกะน้อย เจ้าจะมากินน้ำไม่ใช่หรือ ทำไมรีบตัวนกลับเสียล่ะ” ลูกแกะเดินพลาบตอบพลาบ ไม่เหลียวหลังว่า “ช่างเถอะ การกินน้ำของข้าไม่สำคัญเท่ากับการรอดชีวิตของหลานดอก ”

นิทานอีสป ฉบับสอนเด็ก

ตัวอย่าง

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ตัวละคร	ลูกแกะ จระเข้
สถานที่	ริมฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง
เหตุการณ์	ลูกแกะกระหายน้ำแต่เมื่อไปถึงแม่น้ำพบจระเข้นอนรอเหยื่ออยู่ จึงยอมอดน้ำเพื่อรักษาชีวิตของตนไว้
ผลของเหตุการณ์	ลูกแกะรอดชีวิตจากการเป็นอาหารของจระเข้
ข้อคิด/คติสอนใจ	คนที่มีความฉลาดรอบคอบ ช่างสังเกต ย่อมรู้จักพาดนให้พ้นภัยได้

นิทานพื้นบ้าน แก้วหน้าม้า

หญิงสาวคนหนึ่งหน้าตาเป็นม้า ชื่อ แก้วมณี สาเหตุที่ชื่อนี้ เพราะเมื่อก่อนคลอด แม่ฝันเห็นเทวดานำดวงแก้วมณีมาให้ จึงให้ชื่อแก้วมณี ซึ่งเป็นหญิงมีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นมิตรกับทุกคน เมื่อนางไปเลี้ยงควาย มีว่าวของพระปิ่นทองลอยมาตกต่อหน้านาง พระปิ่นทองตามมาเอาคืน นางไม่ให้คืน จนกระทั่งพระปิ่นทองหลุดปากออกมาว่า จะรับนางเป็นเมีย ใจจริงพระปิ่นทองเกลียดนางแก้วมณียิ่งนัก นางจึงคืนให้ และรับปากว่าจะมารับภายใน ๓ วัน นางคอยก็ไม่เห็นมารับ พ่อกับแม่จึงจะเข้าวังหลวง ไปทวงสัญญา พระนางนันทา พระมารดาของพระโอรสปิ่นทองเห็นดีจึงให้เข้าวังมาด้วยวอทอง ท้าวภูวบาล พ่อของพระปิ่นทองซึ่งเกลียดนางแก้วมณีมาก มีคำสั่งให้นางนั้นไปยกเขาพระสุเมรุมาไว้ในวัง มิอย่างนั้น จะถูกประหารและไม่ได้แต่งงานกับพระปิ่นทอง เพราะรักพระปิ่นทอง นางจึงจำใจไป หนทางนั้นลำบากมาก จนไปถึงอาศรมฤาษี ฤาษีสอนมนต์ ถอดหน้าม้าเป็นหญิงสวยได้ พร้อมอาวุธมีดอโต้กับเรือเหาะ และชี้ทางไปเขาพระสุเมรุ และนางก็นำกลับวัง แต่สายไป พระปิ่นทองได้เดินทางไปแต่งงานกับพระธิดาศมาลี แห่งเมืองโรมวิถี นางจึงถอดหน้าม้าตามไป จนได้เสียกับพระปิ่นทอง ระหว่างทางกลับผ่านเมืองยักษ์ แก้วมณีแปลงกายเป็นชาย สู้กับยักษ์จนฆ่ายักษ์ตาย จึงยกนางสร้อยสุวรรณและจันทร์สุดาเป็นเมียพระปิ่นทอง แล้วจึงกลับเมือง นางแก้วมณีมีลูกชื่อ ปิ่นแก้ว พระปิ่นทองจึงรับรักนางแก้วมณีตั้งแต่นั้นมา

ใบงานที่ ๐๕ นิทานพื้นบ้านเรื่องแก้วหน้าม้า

กิจกรรมที่ ๑ อ่านนิทานพื้นบ้านเรื่องแก้วหน้าม้า แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่องนิทานพื้นบ้าน
เรื่อง

ตัวละครในเรื่อง

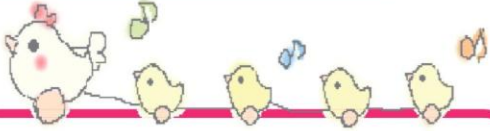
.....
.....

สถานที่

.....
.....

เหตุการณ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

นางแก้วมณี ได้ถอดหน้าม้าเป็นคนสวยและอยู่กับ
พระปิ่นทอง มีพระโอรส ๑ พระองค์ ครองรักกัน
อย่างมีความสุข

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิดที่ได้รับ

อย่ามองคนแคบหน้า
ให้มองที่จิตใจ

การนำข้อคิดไปใช้

.....
.....
.....

๗. เลือกคำในวงเล็บเติมลงในประโยคให้ถูกต้อง

๗.๑ น้องกำลังหัด..... (คลาน คราญ)

๗.๒ หนูหน้อยกำลัง.....น้ำใส่ขวด (กรอก กลอก)

๗.๓ ฝนตกถนน..... ควรขับรถอย่างระมัดระวัง (รื่น ลื่น)

๗.๓ จู๊บน้ำสาลากของขวัญไป.....รางวัล (แรก แลก)

ตอนที่ ๓ ตอบคำถามจากการฟัง โดยครูอ่านปริศนาคำทายแล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ชีดเส้นใต้ คำนาม คำสรรพนามในประโยคแล้วเขียนคำลงในช่องว่าง

- แม่ค้าขายขนมในตลาด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

- คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

๒. เรียงคำต่อไปนี้ตามพจนานุกรม

เสื่อ กบ ยา โบ

๑)..... ๒).....

๓)..... ๔).....

๓. นำคำที่กำหนด จัดกลุ่มคำเป็น คำตาย

เลอะเทอะ เสียงดัง กะทิ นับเลข เกาเหลา

ใจดี นกแก้ว เขียนอ่าน ปีใหม่ อี๊ดอ๊ด

คำเป็น
.....
.....

คำตาย
.....
.....

๔. ยกตัวอย่างคำที่มีตัวการ์นต์ ๕ คำ

๑)..... ๒)..... ๓).....

๔)..... ๕).....

๕. เขียนข้อคิดจากบทอาชยานที่กำหนดให้ต่อไปนี้

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์	มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงแก่วัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด	ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

ใบงานที่ ๐๑ คำนาม คำสรรพนาม

กลุ่ม.....ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ค้นหาคำนามและคำสรรพนามจากวรรณคดีเรื่อง สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์

คำนาม

คำนาม

ชนิดของคำนาม

.....

.....

.....

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม

ชนิดของคำสรรพนาม

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๒ คำนาม คำสรรพนาม

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง วิเคราะห์ประโยค เพื่อหา คำนาม คำสรรพนาม แล้วเขียนลงในตาราง

๑. งูตัวใหญ่มันเลื้อยอยู่บนต้นไม้
๒. โขลงช้างอยู่ในป่าพวกมันกำลังตมมัน
๓. ใครๆก็ไม่รักคนไม่ดี
๔. แม่ค้าขายขนมในตลาด
๕. นี่คือหมวกของคุณพ่อ
๖. เธอจะไปไหน
๗. คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด
๘. ขอให้พวกเราช่วยกันรักษาความสะอาดด้วย
๙. คุณครูถือหนังสือ ๑ เล่ม
๑๐. สุนัขเป็นเพื่อนของฉัน

คำ

คำนาม	คำสรรพนาม

ใบงานที่ ๐๓ การใช้พจนานุกรม

กลุ่ม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กิจกรรมที่ ๑ เรียงลำดับคำที่กำหนดตามพจนานุกรมและหาความหมาย

ยา หนู	แก้ว เลื้อ	วัว โบ	ถั่ว ก่ายเดี่ยว	มือ กบ
-----------	---------------	-----------	--------------------	-----------

<p>๑.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๒.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๓.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>๔.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๕.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๖.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๗.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๘.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๙.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๑๐.....</p> <p>ความหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

กิจกรรมที่ ๒ เลือกคำในกิจกรรมที่ ๑ มาแต่งประโยคให้ถูกต้องตามความหมาย ๕ คำ

ที่	คำ	ประโยค
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		

ใบงานที่ ๐๔ คำเป็น คำตาย

คำชี้แจง เขียนคำเป็นและคำตายจากวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนสุดสาครเข้าเมืองการเวก
อย่างละ ๑๐ คำ

คำเป็น

.....

.....

.....

.....

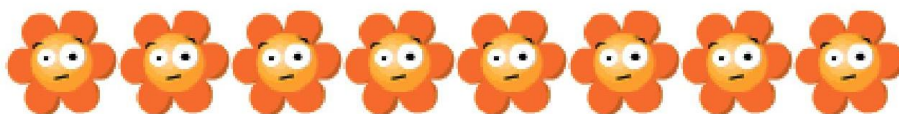
คำตาย

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๕ ตัวการ์ตูน

ชื่อ..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ เขียนคำอ่านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำเขียน	คำอ่าน
๑. แก่นจันทน์	
๒. ชลาสินธุ์	
๓. อุตสาห์	
๔. เล่ห์กล	
๕. วายชนม์	

ตอนที่ ๒ เขียนคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำอ่าน	คำเขียน
๑. ยัก	
๒. อา - จาน	
๓. กะ - สัต	
๔. บี - ตุ - รง	
๕. สาย-สิน	

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรองเป็นการนำคำคล้องจองมาร้อยเรียงตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์รูปแบบต่างๆ ซึ่งกำหนดจำนวนคำ วรรคและสัมผัสที่แตกต่างกัน ร้อยกรองมีหลายประเภท ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย พบในวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น กาพย์พระไชยสุริยา กลอนเสภา เรื่องขุนช้าง ขุนแผน โคลงโลกนิติ สามัคคีเภทคำฉันท์ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

การอ่านคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ต้องเข้าใจลักษณะของร้อยกรองแต่ละรูปแบบนั้น แบ่งจังหวะ

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพ นิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมี ดังนี้

กลอนหก	วรรคละ ๖ คำ	อ่าน	๒/๒/๒	๐๐/๐๐/๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๗ คำ	อ่าน	๒/๒/๓	๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๘ คำ	อ่าน	๓/๒/๓	๐๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๙ คำ	อ่าน	๓/๓/๓	๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

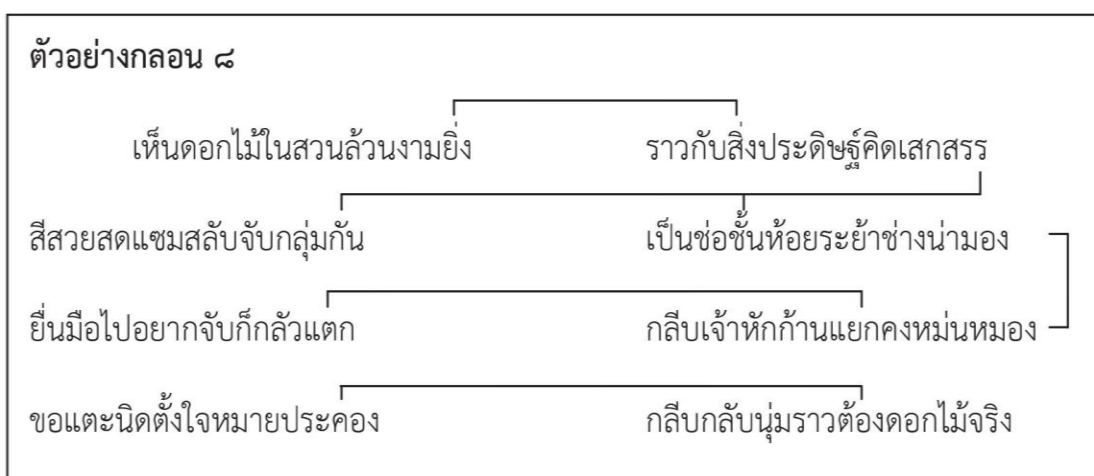
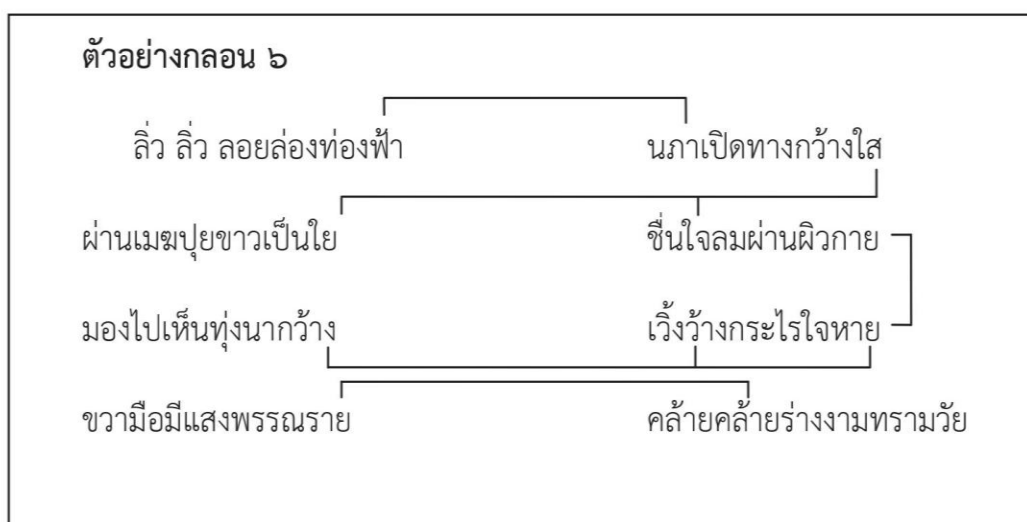
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ประเภทของกลอน

ประเภทของกลอน

กลอนมีชื่อเรียกหลายชนิด มีชื่อเรียกต่างๆ กันถ้าเรียกชื่อตามจำนวนคำในวรรคก็มี เช่น กลอน ๔ กลอน ๖ กลอน ๘ ถ้าเรียกชื่อตามที่ใช้ขับร้องก็มี เช่น กลอนบทละคร กลอนสักวา กลอนเสภา กลอนดอกสร้อย ฯลฯ

กลอนสุภาพนั้นเรียกกันทั่วไปว่า กลอนตลาด บางตำราว่ากลอนสุภาพคือเฉพาะกลอน ๘

ใบงานที่ ๐๖ การอ่านบทร้อยกรอง

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ เรื่อง “พระอภัยมณี ตอน สุดสาคร
เข้าเมืองการเวก”

พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

<p> บัดเดี๋ยวตั้งหงั่งเหงงวังเวงแว่ว เห็นโยคีชีรุ้งพุ่งออกมา แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน แม้นใครรักภักดีซังซังตอบ รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี </p>	<p> สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน บิดามารดาก็รักมักเป็นผล เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี จะประเสริฐสุขสมรักเป็นศักดิ์ศรี รูปโยคีหายวับไปกับตา </p>
--	--

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๑ - ๔ หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ลึกซึ้งและเข้าใจความคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้ในเรื่อง เช่น คติธรรม คำสอน มุมมองต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านผู้อ่านต้องอ่านเรื่องอย่างพินิจพิจารณา ต้องเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และสำนวนภาษา วิเคราะห์เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ประเมินเหตุการณ์ โดยใช้การเขียนแผนภาพความคิดหรือแผนภาพโครงเรื่องมาลำดับความคิดได้

หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กระทรวงศึกษาธิการ

แผนภาพโครงเรื่องจากผาแต้มสู่อียิปต์

ตัวละคร พ่อ แม่ อิน เอื้อง ณภัทร เพื่อนๆ นักเรียน

สถานที่ ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ในห้องเรียน

เวลา เทศกาลทอดกฐิน เปิดภาคเรียน

เหตุการณ์ที่ ๑ พ่อ แม่ อิน และเอื้องไปทอดกฐินที่จังหวัดอุบลราชธานีและไปเที่ยวที่ผาแต้ม

การกระทำของตัวละคร : ทุกคนไปถวายผ้ากฐินที่วัด แล้วพากันไปเที่ยวสถานที่สำคัญและชมธรรมชาติที่ผาแต้ม

ผลของการกระทำ : ทุกคนตื่นตาตื่นใจ สนุกเพลิดเพลินกับการทำบุญและสถานที่ที่ได้ไปพบเห็น

เหตุการณ์ที่ ๒ เปิดภาคเรียน อินเล่าเรื่องความมหัศจรรย์ของผาแต้มให้เพื่อนๆ ฟัง และ

ณ ภัทร ก็เล่าความมหัศจรรย์ของประเทศอียิปต์บ้าง

การกระทำของตัวละคร : อินและณ ภัทร เล่ารายละเอียดของผาแต้มและประเทศอียิปต์ให้เพื่อนฟังอย่างน่าสนใจ มีการสนทนาซักถามเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน

ผลของการกระทำ : ทุกคนได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฟังและรู้สึกประทับใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทั้งสองแห่ง

ผลสุดท้ายของเรื่อง ทุกคนประทับใจในความมหัศจรรย์ของสถานที่ทั้งสองแห่ง แม้จะอยู่ห่างไกลกัน แต่ก็มี ความคล้ายคลึงกัน

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง การรู้จักสังเกต จดจำ คิดเปรียบเทียบจากสิ่งที่พบเห็น จะทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

ใบงานที่ ๐๗ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

Dashed rectangular box for writing the title.

Dashed rectangular box for writing the character.

Dashed rectangular box for writing the location.

Large dashed rectangular box for writing the incident.

Dashed rectangular box for writing the result of the incident.

Dashed rectangular box for writing the lesson.

Form for student information: ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น.....เลขที่.....
ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

บทอาขยานหลัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

บัดเดี๋ยวดังหึ่งหึ่งหว้างเวงแว่ว
เห็นโยคีขี้รุ่งฟุ้งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน
แม่นใครรักรักมั่งซังซังตอบ
รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะง่างหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดารักมักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จะประเสริฐสุขสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑ - ๔
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

อ่านเพิ่มเติมความหมาย

ตอนที่ ๑ อ่านคำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
รู้้ง	สายรู้้ง
บรรพต (บัน – พต)	ภูเขา
สถาน	ประการ
สำแดง	แสดง , ทำให้เห็นปรากฏ
แจ้งคดี	ในที่นี้หมายถึง กล่าวสั่งสอน
เจรจา (เจ – ระ – จา)	พูด , พูดจากัน
ประเสริฐ (ประ-เสียด)	วิเศษ , ดีเลิศ , ดีที่สุด
ศักดิ์ศรี (สั – สี่)	เกียรติศักดิ์
เถาว์วัลย์ (เถา – วัน)	พรรณไม้ที่เป็นเถา , พรรณไม้เลื้อย

ตอนที่ ๒ อ่านคำที่กำหนด

คำที่มีความหมายเดียวกัน	- พระโยคี	พระฤๅษี	พระเจ้าตา	
คำที่มีสระเสียงเดียวกัน	- บัดเดียว	แล้วเหลียว	เลี้ยวลด	
	- บรรพต	กำหนด	เลี้ยวลด	ไม่คด
คำควบกล้ำไม่แท้	- ประเสริฐ	ศักดิ์ศรี	เสร็จ	
คำที่มี ห นำ	- หั่ง	แห่ง	เหลียว	เหลือ
	- เหมือน	หนึ่ง	หลาน	

ใบงานที่ ๐๘ การตัดลายมือ

คำชี้แจง ศึกษาลายมือบทอาขยานเรื่อง “พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก”
ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่

A large, rectangular area with a scalloped, torn-paper edge, containing horizontal dashed lines for writing.

#####

วิชาภาษาไทย ป.4

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานอ่านสนุก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. โยงเส้นจับคู่คำเต็มกับอักษรย่อให้ถูกต้อง (๒ คะแนน)

พ.ศ.	ผู้อำนวยการ
กม.	โรงพยาบาล
ผอ.	พุทธศักราช
รพ.	กิโลเมตร

๒. โยงเส้นจับคู่เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง

อัศเจรีย์	(.....)
นขลิขิต	“ ”
อัณประกาศ	!
ทับ	/

๓. เขียนคำอ่านของอักษรนำต่อไปนี้

ขนุน	อ่านว่า.....
สมุด	อ่านว่า.....
ตลาด	อ่านว่า.....
ฉลาด	อ่านว่า.....

๔. ขีดเส้นใต้คำกริยาจากประโยคต่อไปนี้

- ทุกคนหัวเราะเมื่อดูรายการตลก
- กบหลายตัวกระโดดไปมาในหนองน้ำใหญ่

๕. เขียนคำวิเศษณ์ที่มีความหมายตรงข้าม

หอม	คำตรงข้าม	ใหญ่	คำตรงข้าม
อ้วน	คำตรงข้าม	เช้า	คำตรงข้าม

๖. อ่านเรื่องที่กำหนดแล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

น้ำใจระรอกน้อย

มะปรางกับแม่ปลูกบ้านอยู่ในสวนเล็กๆ แถวชานเมือง มะปรางตื่นแต่เช้าตรู่เพื่อทำขนมกล้วยไปส่งแม่ค้าในตลาด พอทำขนมเสร็จมะปรางจะจัดขนมตามจำนวนที่แม่ค้าแต่ละคนสั่งอย่างครบถ้วน แต่สองสามวันมานี้ แม่ค้าคนหนึ่งบ่นว่ามะปรางส่งขนมไม่ครบ ขนมขาดไป ๑ ห่อ มะปรางรีบขอโทษและรับปากว่าจะไม่ให้ขนมขาดจำนวนอีก พอวันต่อมาแม่ค้าก็บอกว่าขนมขาดไป ๑ ห่ออีก มะปรางกลัวใจมากจึงคิดหาทางแก้ไข

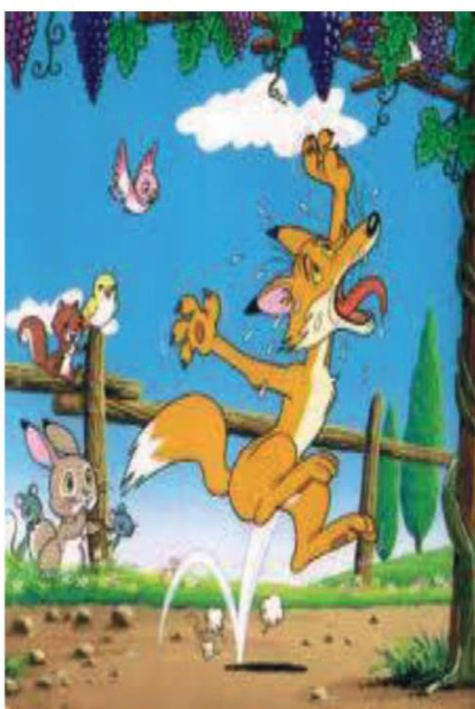
วันนั้นพอมะปรางจัดขนมเสร็จ มะปรางก็แอบสังเกตการณ์ที่ประตู เพื่อหาสาเหตุของขนมที่หายไปทันใดนั้นเองมะปรางก็เห็นกระรอกน้อยตัวหนึ่งหางเป็นพวงวิ่งออกมาลากขนมไป เธอยิ้มออกมาอย่างดีใจเพราะเห็นความน่ารักของมัน ต่อมาเธอวางขนมให้มัน ๑ ห่อทุกวัน ซึ่งกระรอกน้อยก็ออกมากินทุกวันเช่นกันตั้งแต่นั้นมา มะปรางรู้สึกแปลกใจเมื่อเธอไปเก็บมะพร้าวในสวน จะเห็นมะพร้าวแก่ๆ ตกอยู่ใต้ต้นวันละ ๒-๓ ลูกทุกวัน ในที่สุดมะปรางก็รู้ว่าเป็นฝีมือกระรอกน้อยนั่นเอง มะปรางรู้สึกตื่นต้นใจกับความมีน้ำใจของมัน มันตอบแทนความใจดีของเธอในสิ่งที่มันสามารถทำได้ ใครจะนึกว่าแม่แต่สัตว์ตัวน้อยก็รู้จักกตัญญูรู้คุณถึงเพียงนี้

หนังสือทักษะภาษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ตัวละคร
สถานที่
ผลของเหตุการณ์
ข้อคิดที่ได้รับ
เหตุการณ์

นิทานเรื่อง “สุนัขจิ้งจอกกับพวงองุ่น”

วันหนึ่งในช่วงฤดูร้อน ขณะที่สุนัขจิ้งจอกกำลังเดินเล่น...ผ่านเข้าไปยังสวนผลไม้ จนกระทั่งมาถึงพวงองุ่นช่อหนึ่งเพิ่งสุกเต็มที ซึ่งอยู่สูงตระหง่าน “มันจะช่วยดับกระหายของข้าได้” สุนัขจิ้งจอกกล่าว มันถอยหลังไป ๒-๓ ก้าวแล้ววิ่งกลับมา...และกระโดด แต่มันก็พลาด ไม่สามารถเก็บองุ่นช่อนั้นได้ มันทำเช่นเดิมอีกแต่ก็ยังไม่สำเร็จ

ครั้งแล้วครั้งเล่าที่มันพยายามอยู่เช่นนั้นหลังจากที่ได้เห็นอาหารล่อใจชิ้นนั้น แต่สุดท้ายมันก็ต้องยอมแพ้ และเดินกลับออกมา พร้อมเอ่ยออกมาว่า “ฉันมั่นใจว่า...มันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

ใบงานที่ ๐๑ นิทานเรื่องยายกะตา

ตอนที่ ๑ สํารวจคำศัพท์ที่สนใจ ๓ - ๕ คำ แล้วนำคำนั้นไปแต่งประโยค

คำศัพท์	ประโยค

ตอนที่ ๒ ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากนิทานเรื่องตาทะยาย

๑. ถ้านักเรียนเป็นหลานของยายกับตา นักเรียนจะเฝ้าถั่วงาให้ยายกับตาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

๒. การที่ยายกับตา ให้หลานเฝ้าถั่วงา นักเรียนคิดว่าเป็นผลดีหรือผลเสียกับหลานหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

๓. เมื่อหลานไปบอกแมลงหวี่ ให้ไปตอมตาข้าง หากแมลงหวี่ตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า” ให้นักเรียนเขียนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหลังจากนั้น

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัย การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านว่าตัวละครมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

นิทานเรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่ง มันขโมยก้อนเนื้อวัวจากร้านค้าในตลาดสด มันคาบก้อนเนื้อวิ่งขึ้นสะพานข้ามแม่น้ำแห่งหนึ่ง ขณะอยู่บนสะพาน มันมองลงไปใต้น้ำเห็นเงาของมันเองและก้อนเนื้อที่มีขนาดใหญ่กว่าก้อนเนื้อที่มันคาบ ด้วยความโลภ มันจึงคายก้อนเนื้อก้อนที่มันคาบ โดยตั้งใจจะแย่งก้อนเนื้อที่ใหญ่กว่านั้น ทั้งก้อนเนื้อทั้งเงาก็จมหายไปพร้อมกันทันที หมาตัวนั้นจึงอดทั้งชิ้นเนื้อที่คาบมาและก้อนเนื้อที่ใหญ่กว่า

แผนภาพโครงเรื่อง นิทานเรื่องหมากับเงา

ตัวละคร	หมากับเงา
สถานที่	บนสะพานข้ามแม่น้ำ
เหตุการณ์	หมาขโมยตัวหนึ่งลักเนื้อวัวแล้ววิ่งข้ามสะพาน มันเห็นเงาของก้อนเนื้อใต้น้ำก้อนใหญ่กว่าก้อนเนื้อที่มันคาบอยู่ จึงทิ้งก้อนเนื้อที่คาบไว้ลงไป
ผลของเหตุการณ์	ก้อนชิ้นเนื้อที่หมาคาบมาจมหายไปใต้น้ำและเงาของก้อนเนื้อก็จมหายไป
ข้อคิด	โลภนักมักลาภหาย ควรพอใจในสิ่งที่ตนมี

ใบงานที่ ๐๒ แผนภาพโครงเรื่องนิทานเรื่องยายกะตา

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทานเรื่องยายกะตา

ตัวละคร

.....

.....

.....

.....

สถานที่

เหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิด

.....

.....

.....

.....

วงเล็บ หรือ นชลิขิต ()

- ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความนั้นได้แจ่มแจ้งขึ้น เช่น มนุษย์ได้สร้างโลกะ (ความโลก) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลงผิด) ให้เกิดขึ้นในใจของตัวเอง
- ใช้กันข้อความที่บอกที่มาของคำหรือข้อความ เช่น ชลี (กลอน) ก. อัญชลี, ไหว้
- ใช้กับหัวข้อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข ซึ่งอาจจะใช้เพียงเครื่องหมายวงเล็บปิดก็ได้ เช่น (ก) หรือ ก) (๑) หรือ ๑) ใช้กับนามเต็มที่เขียนได้ลายมือชื่อ เช่น

ธัญติยา พรหมประเสริฐ
(นางธัญติยา พรหมประเสริฐ)

ยัติภังค์ --

- ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น เสมา อ่านว่า เส-มา
- ใช้ในความหมายว่า “ถึง” เพื่อแสดงช่วงเวลา จำนวน สถานที่
- เวลา ๙.๐๐ – ๑๐.๓๐ น. อ่านว่า เวลาเก้านาฬิกาถึงสิบนาฬิกาสามสิบนาฬิกา
มีผู้ชมประมาณ ๑๐ - ๒๐ คน อ่านว่า มีผู้ชมประมาณสิบถึงยี่สิบคน
ระยะทาง นครนายก – จันทบุรี อ่านว่า ระยะทางนครนายกถึงจันทบุรี
- ใช้เขียนแสดงลำดับย่อยของรายการที่ไม่ต้องใส่ตัวอักษร มีรายการคร่าว ๆ ดังนี้
 - พิธีเปิดงาน – รำถวายพร
 - ดนตรีบรรเลง – ปิดงาน

อัญประกาศ “ ”

- ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้น เป็นคำพูดหรือความนึกคิด “ขอให้ทุกคนตั้งใจจริง แล้วจะประสบความสำเร็จ ”
- ใช้เพื่อเน้นคำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น เช่น คำว่า “ตะโก้” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง ” ชื่อขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้ากวนเข้ากับน้ำตาล ใส่หัวหรือข้าวโพดเป็นต้นก็ได้ หยอดหน้าด้วยกะทิกวนกับแป้ง ”

ปรักนี้ ?

- ใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคที่เป็นคำถาม เช่น ทำไมเธอถึงมาโรงเรียนสาย ?

อัคเจอร์รี่ !

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคที่เป็นคำอุทาน เช่น อื้อฮือ ! มากจังเลย
- ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านทำเสียงได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เช่น โครม !

ไ้มยมก หรือ ยมก ๑

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยค เพื่อให้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยค อีกครั้งหนึ่ง เช่น
 ๑. เด็กเล็ก ๆ อ่านว่า เด็กเล็กเล็ก
 ๒. ในวันหนึ่ง ๆ อ่านว่า ในวันหนึ่งวันหนึ่ง
 ๓. แต่ละวัน ๆ อ่านว่า แต่ละวันแต่ละวัน

ไปยาลน้อย ๑

- ใช้ละคำที่รู้จักดีแล้วโดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เช่น กรุงเทพฯ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร

ไปยาลใหญ่ ๆ ล ๆ

ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกันซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้ เช่น สิ่งของที่ซื้อขายกันในตลาดมี เนื้อสัตว์ ผัก น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ

สัญประกาศ _____

ใช้ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่านสังเกตเป็นพิเศษ เช่น หลักการอ่านตัวเลขมีตีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสืออ่านอย่างไร-เขียนอย่างไร

บุพสัญญา ”

ใช้แทนคำหรือข้อความที่อยู่บรรทัดบนเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก

ทับ /

ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหม่ เช่น บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒ อ่านว่า บ้าน - เลข - ที่ ห้า - สิบ - หก ทับ สาม - สี่ - สอง

ใบความรู้ คำย่อ หรืออักษรย่อ

คำย่อ หรืออักษรย่อ ช่วยให้ถ้อยคำสั้นลง จึงนิยมใช้เพราะสะดวกในการสื่อสาร การอ่าน ต้องอ่านเต็มคำ การเขียนอักษรย่อให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.) ตามหลังอักษรย่อแต่ละตัวหรือคำ

ตัวอย่างอักษรย่อ

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
อ.	อาจารย์,วันอังคาร,อำเภอ	บ.	บาท
ต.	ตำบล	ม.	มหาวิทยาลัย,มัธยม,เมตร,หมู่บ้าน
จ.	จังหวัด,วันจันทร์	น.	ทิศเหนือ, นาฬิกา
ถ.	ถนน	จ.ม.	จดหมาย
ม.ค.	มกราคม	รพ.	โรงพยาบาล
ก.พ.	กุมภาพันธ์	รร.	โรงเรียน,โรงแรม
มี.ค.	มีนาคม	สต.	สตางค์
เม.ย.	เมษายน	ด.ช.	เด็กชาย
พ.ค.	พฤษภาคม	ด.ญ.	เด็กหญิง
มิ.ย.	มิถุนายน	น.ส.	นางสาว
ก.ค.	กรกฎาคม	พญ.	แพทย์หญิง

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
ส.ค.	สิงหาคม	กรม.	คณะรัฐมนตรี
ก.ย.	กันยายน	ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ต.ค.	ตุลาคม	พ.ศ.	พุทธศักราช
พ.ย.	พฤศจิกายน	นสพ.	หนังสือพิมพ์
ธ.ค.	ธันวาคม	พญ.	แพทย์หญิง
ตร.	ตำรวจ	ผอ.	ผู้อำนวยการ
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ตร.ว.	ตารางวา
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	ตร.ม.	ตารางเมตร
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผวจ.	ผู้ว่าราชการจังหวัด	พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ
รร.จปร.	โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	ว/ด/ป , ว.ด.ป.	วัน เดือน ปี
ส.ค.ส.	ส่งความสุข	ทูลเกล้าฯ	ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
โปรดเกล้าฯ	โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม	น้อมเกล้าฯ	น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม

ใบงานที่ ๐๓ อ่านถววรรคตอน อักษรย่อ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เลือกจับคู่คำเต็มกับอักษรย่อต่อไปนี้ โดยใส่ตัวอักษรใน หน้าคำย่อ

☐	ถ.		ก. หนังสือพิมพ์
☐	อบต.		ข. แพทย์หญิง
☐	ผวจ.		ค. ถนน
☐	นสพ.		ฅ. พุทธศักราช
☐	กม.		ง. ผู้อำนวยการ
☐	พ.ศ.		จ. องค์การบริหารส่วนตำบล
☐	จ.ม.		ฉ. ผู้ว่าราชการจังหวัด
☐	พญ.		ช. กิโลเมตร
☐	ผอ.		ซ. โรงพยาบาล
☐	รพ.		ฌ. จดหมาย

ตอนที่ ๒ เลือกเครื่องหมายวรรคตอนที่กำหนดให้ แล้วเติมลงในข้อความ

! (อัศเจรีย์) / (ทับ) “ ” (อัญประกาศ) ? (ปรศนี)
 — (ยติภังค์) () (นขลลขิต) ฯลฯ (ไปยาลใหญ่)

ตัวอย่าง วันนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร น้อมเกล้าฯ ถวายแจกันดอกไม้สด

๑. ระยะทางจากจังหวัดนครสวรรค์จังหวัดกำแพงเพชรประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร
๒.เจ้าไม่ได้ยินหรืออย่างไรข้าสั่งให้เจ้าหยุดอาละวาดเดี๋ยวนี.....
๓. ตายจริง..... กระรอกน้อยกระโดดตัดหน้ารถเรา
๔. น้อยหน้าอยู่บ้านเลขที่ ๔ ๑๗๙ ซึ่งอยู่หมู่บ้านเดียวกับงามจิต
๕. ระบายสายฟ้า หมายถึงอะไร

ใบความรู้ การอ่านอักษรนำ

การอ่านคำที่มีอักษรสูงนำ เช่น

ขณะ	ขนบ	ขนม	ขนาด
เฉลี่ยว	ฉลาด	โฉน	ฉงน
ถล่ำ	ถวาย	ถนัด	ถลน
สนาน	สลับ	สนอง	สมอง

การอ่านคำที่มีอักษรกลางนำ เช่น

ตวาด	จมูก	จريت	จรัส
ตनु	ตวัด	ตลก	ตลาด
อร่าม	อร่อย	อเนก	อนาถ
ตลอด	ตวาด	จรวด	จريت

ข้อสังเกตคำที่มีอักษรสูงนำและคำที่มีอักษรกลางนำ

๑. คำข้างต้น พยางค์ ๑ ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าประสมกับสระอะ (ออกเสียง อะ เพียงครึ่งเสียง) พยางค์ที่ ๒ ออกเสียงพยัญชนะตัวที่ ๒ ประสมกับสระและพยัญชนะสะกดตามที่ปรากฏ โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คล้ายมี **ท** นำ

๒. คำอักษรนำซึ่งพยัญชนะตัวหน้า เป็นอักษรสูง หรือเป็นอักษรกลางนำ **พยัญชนะตัวหลัง** เป็นอักษรต่ำเดี่ยว คือ **ง ฉ น ม ย ร ล ว** และออกเสียงพยางค์ที่ ๒ คล้ายมี **ท** นำ เช่น

ผลิต	อ่านว่า	ผละ - หลิต	ฝรั้ง	อ่านว่า	ฝะ - หรั้ง
เศวต	อ่านว่า	สะ - เหวด	สยาม	อ่านว่า	สะ - หยาม
สวัสดี	อ่านว่า	สะ - หวัด	กนก	อ่านว่า	กะ - หนก
ตวาด	อ่านว่า	ตะ - หวาด	จมูก	อ่านว่า	จะ - หมูก
อร่อย	อ่านว่า	อะ - หร่อย	จريت	อ่านว่า	จะ - หริด

คำบางคำแม้มีลักษณะเช่น ข้อ ๑ และข้อ ๒ แต่ไม่นิยมอ่านพยางค์ที่ ๒ เหมือนมี **ห** นำ

ขนิษฐา	ชะ - นิด - ธา	ขมา	ชะ - มา
ศรัณยู	สะ - รัน - ยู	สมัญญา	สะ - มั่น - ยา
สมาทาน	สะ - มา - ทาน	สมาธิ	สะ - มา - ทิ
กนิษฐา	กะ - นิด - ธา	อนัตตา	อะ - นัต - ตา

คำที่มี **ห** นำ

หยมหยม	หนักหนา	หรุหฺร	หญิงใหญ่
แหงนหงาย	หลังไหล่	ห้วนไหว	หมักหมม

คำที่มีพยัญชนะต้นเป็น **ห** นำพยัญชนะตัวหลัง คือ **ง ญ น ม ย ร ล ว**

ไม่ออกเสียงตัว **ห** แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงวรรณยุกต์ตามตัว **ห**

คำที่มี **อ** นำ

อย่า อยู่อย่างอยากได้	ของเขา
อยู่ อย่างคนตัวเบา	สุขล้ำ
อย่าง อยากอยู่อย่าเอา	แต่ได้
อยาก อยู่อย่างอย่าย้า	เหล่านี้ อ นำ

คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น **อ** นำ **ย** ไม่ออกเสียง **อ** แต่เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ออกเสียงตามพยัญชนะ **อ** มี ๔ คำ ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก**
(หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔)

ใบงานที่ ๐๔ สนุกกับอักษรนำ

คำชี้แจง ขีดเส้นใต้คำที่มีอักษรนำต่อไปนี้พร้อมทั้งเขียนคำอ่าน

๑. ต้นขนุน อ่านว่า

๒. เส้นขนาน อ่านว่า.....

๓. สม่าเสมอ อ่านว่า

๔. ปกสมุด อ่านว่า

๕. สมุนไพโร อ่านว่า

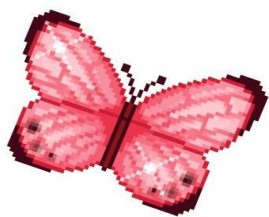
๖. ปลาสรวย อ่านว่า

๗. ตลาดน้ำ อ่านว่า

๘. ขนมหอมม่วง อ่านว่า

๙. เสือสมิง อ่านว่า

๑๐. เด็กฉลาด อ่านว่า

ใบความรู้ คำกริยา

คำกริยา เป็นคำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ เครื่องใช้ เช่น

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ภูเขา**ถล่ม**เมื่อวานนี้

รถกระบะ**วิ่ง**ล้นหายไป

คำว่า **ถล่ม** **วิ่ง** ไม่ต้องมีกรรมตามหลังก็ได้ใจความ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า คำกริยาอาการ

คุณยาย**เย็บ**กระตุง

ช่าง**สลัก**กาบกล้วยให้เป็นลวดลาย

คำว่า เย็บ สลัก ต้องมีกรรม คือ คำ **กระตุง** **กาบกล้วย** (คำที่พิมพ์ตัวเอนหนา) ตามหลังจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า คำกริยากรรม

เขา**เหมือน**ฉัน

ข้าว**เป็น**อาหารของคนไทย

ผลกล้วยตานีแตกต่างจากผลกล้วยชนิดอื่น คือ มีเมล็ดมาก

คำว่า **เหมือน** **ของ** **เป็น** เป็นคำกริยาที่ต้องมีคำนาม หรือคำสรรพนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มตามหลังเสมอ เรียกว่า **คำกริยาต้องเติมเต็ม** คำกริยาประเภทนี้ยังมีอีก นักเรียนควรศึกษาเพิ่มเติม

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบความรู้ คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือ คำวิเศษณ์ด้วยกัน เพื่อให้
เนื้อความชัดเจนขึ้น คำวิเศษณ์มักอยู่หลังคำที่นำมาขยาย

อ่านและพิจารณา

ประโยค	คำวิเศษณ์	ชนิดของคำวิเศษณ์
๑. พราหมณ์ เฒ่า เป็นคน เจ้าปัญญา ๒. นักเรียนกำลังสนใจคอมพิวเตอร์ เครื่องใหม่	เฒ่า เจ้าปัญญา เครื่องใหม่	ขยายคำนาม (พราหมณ์ คน) ขยายคำนาม (คอมพิวเตอร์)
๓. ฉันเอง เป็นคนทำ ๔. เราไม่อยากจะถึงใคร คนนั้น อีกแล้ว	เอง คนนั้น	ขยายคำสรรพนาม (ฉัน) ขยายคำสรรพนาม (ใคร)
๕. เด็ก ๆ พุดจา ไพเราะ ๖. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมาย	ไพเราะ มากมาย	ขยายคำกริยา (พุดจา) ขยายคำกริยา (มี)
๗. น้ำในคลองเหลือน้อย จริง ๆ ๘. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมายมหาศาล	จริง ๆ มหาศาล	ขยายคำวิเศษณ์ (น้อย) ขยายคำวิเศษณ์ (มากมาย)

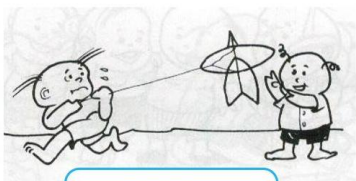
อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ประโยค(คำที่พิมพ์ตัวหนาเป็นคำวิเศษณ์)	ทำหน้าที่
๑. เสาธงหน้าโรงเรียนสูง ปรี๊ด	ปรี๊ด ขยายกริยา สูง
๒. เครื่องปรับอากาศเงียบ สนิท	สนิท ขยายกริยา เงียบ
๓. น้องฉันวาดรูป เก่ง	เก่ง ขยายกริยากรรม วาด
๔. ทุกคนลุกขึ้นยืนตรง อย่างสงบ	อย่างสงบ ขยายกริยาลุกขึ้นยืนตรง
๕. แสงสว่างในโรงละครพอเห็นได้ ราง ๆ	ราง ๆ ขยายกริยากรรม เห็น
๖. เราจะจัดคอนเสิร์ตกัน เมื่อไร	เมื่อไร ขยายกริยา (จะ) จัด แสดงคำถาม จะ เป็นคำช่วยกริยา
๗. เพราะเหตุใด วัยรุ่นไม่ชอบชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย	เพราะเหตุใด ขยายกริยา (ไม่) ชอบชม (แสดงคำถาม) ไม่ เป็นคำช่วยกริยา

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ใบงานที่ ๐๕ รู้จักคำกริยา - จดจำคำวิเศษณ์

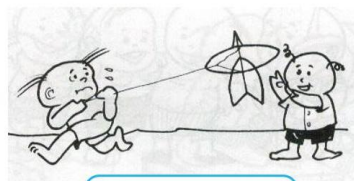
ตอนที่ ๑ ระบายสีรูปภาพที่มีคำกริยา

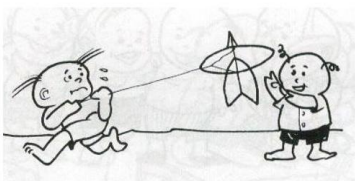
คล้าย

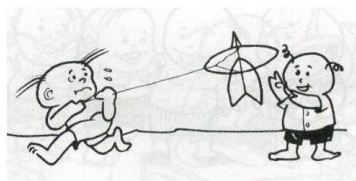
ฝน

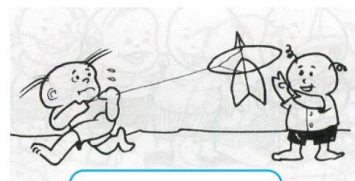
หัวเราะ

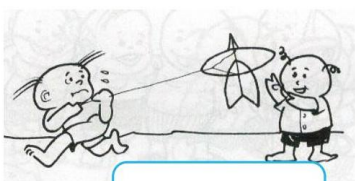
นาฬิกา

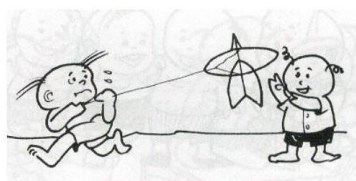
เขียน

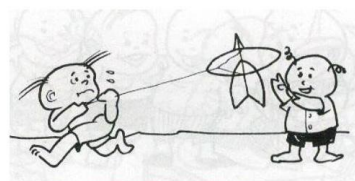
หนังสือ

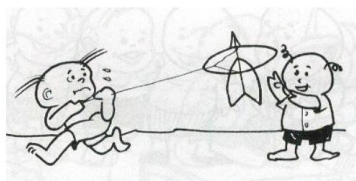
เขา

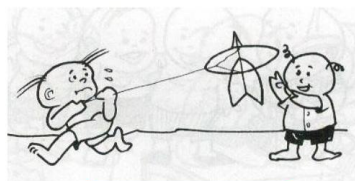
เล่น

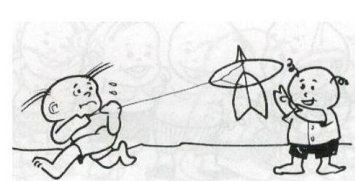
นอน

กระโดด

วิทย์

ว่ายน้ำ

ตอนที่ ๒ นักเรียนเลือกคำกริยา จากตอนที่ ๑ แต่งประโยคให้เหมาะสม ๕ ประโยค

๑. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....

๒. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....

๓. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....

๔. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....

๕. คำกริยาที่เลือก

แต่งประโยค

.....

ตอนที่ ๓ นักเรียนหาคำวิเศษณ์ที่มีความหมายตรงข้ามกับคำที่กำหนดให้

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.
๗.
๘.

ตอนที่ ๔ นักเรียนเลือกคำวิเศษณ์ จากตอนที่ ๓ แต่งประโยคให้เหมาะสม ๕ ประโยค

๑. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....

๒. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....

๓. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....

๔. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....

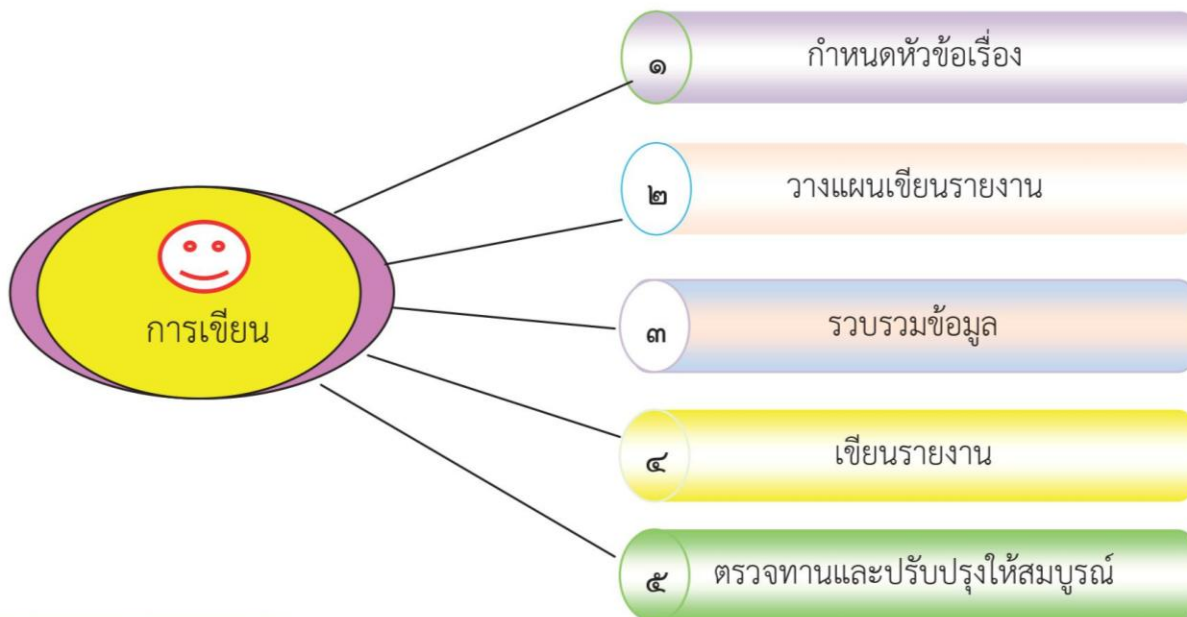
๕. คำวิเศษณ์ที่เลือก

แต่งประโยค

.....

ใบความรู้ การเขียนรายงาน

การเขียนรายงาน เป็นการเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า ผลการทดลอง หรือผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ เสนอต่อครู เพื่อนนักเรียนหรือผู้อื่น เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นหรือให้ผู้อื่นทราบผลการปฏิบัติงานของเรา การเขียนรายงานที่ดีควรปฏิบัติดังนี้

๑ กำหนดหัวข้อเรื่อง

ควรกำหนดเรื่องที่คุณรายงานสนใจต้องการจะรู้ หรือคาดว่าคนส่วนใหญ่สนใจ เช่น สารพิษในชีวิตประจำวัน กระจกชนิดนี้มีที่มา ฯลฯ นอกจากกำหนดหัวข้อเรื่องได้แล้ว ควรกำหนดหัวข้อย่อย ๆ ด้วยเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า เช่น เรื่อง กระจกชนิดนี้มีที่มา

- 😊 ที่มาของกระจก
- 😊 คุณค่าของกระจก
- 😊 การทำกระจก
- 😊 การใช้กระจก ฯลฯ

๒ วางแผนเขียนรายงาน

- 😊 กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงาน เช่น จะเขียนให้เสร็จภายใน ๒ สัปดาห์ ฯลฯ
- 😊 กำหนดสถานที่ที่จะไปค้นคว้า เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ
- 😊 กำหนดผู้ร่วมงาน (ถ้าทำงานกลุ่ม) และแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจน
- 😊 กำหนดวันเขียนรายงาน วันตรวจทาน ปรับปรุง แก้ไข
- 😊 กำหนดวันส่ง ฯลฯ

๓ รวบรวมข้อมูล

ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แล้วรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นหมวดหมู่ หรือตามหัวข้อย่อยที่กำหนด

๔ เขียนรายงาน

๔.๑ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเขียนเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองให้อ่านเข้าใจง่าย ประกอบด้วย ๓ ส่วน มีการลำดับความสำคัญ มีสาระความรู้ มีข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และมีเหตุผลประกอบ ฯลฯ ข้อสำคัญ ไม่ควรลอกข้อความจากหนังสืออื่น หรือตัดต่อข้อความจนดูเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง แต่ถ้าจำเป็นต้องลอกข้อความสำคัญ ต้องบอกว่ามาจากหนังสืออะไร และถือเป็นมารยาทที่จะต้องระบุชื่อผู้แต่งเสมอ

๔.๒ ทำรูปเล่มรายงานให้สมบูรณ์ ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

๔.๒.๑ หน้าปก ควรมีรายละเอียดดังตัวอย่าง ดังตัวอย่าง

รายงานวิชาภาษาไทย

เรื่อง ละครดาชนี้มีที่มา

.....

ผู้เขียนรายงาน

เด็กชายพลิต ละครดาชสา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เสนอคุณครูละเอียด วงศ์แสนดี

ส่งรายงานวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๔.๒.๒ คำนำ การเขียนคำนำอาจกล่าวถึงสาระต่าง ๆ เช่น ที่มา จุดประสงค์ของการเขียนรายงาน วิธีการค้นคว้า ผู้ร่วมงาน วิธีการค้นคว้า ผู้ร่วมงาน ผู้มีอุปการคุณ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรายงาน ฯลฯ

ตัวอย่างการเขียนคำนำ

คำนำ

รายงานเรื่องเครื่องหมายวรรคตอนฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้พยายามค้นคว้า และรวบรวมตัวอย่างไว้มากมายเพื่อให้ผู้สนใจใช้สำหรับค้นคว้า แต่ละเครื่องหมาย ได้นำประโยคที่มักใส่เครื่องหมายผิดมายกเป็นตัวอย่างไว้ด้วย

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับ ผู้อ่านได้ตามต้องการ

คณะผู้จัดทำ

๑๖ มกราคม ๒๕๕๖

๔.๒.๓ สารบัญระบุเรื่องแต่ละเรื่องที่เสนอและเลขหน้าของเรื่องนั้น ๆ

ตัวอย่างสารบัญ

สารบัญ

คำนำ	หน้า
การใช้เครื่องหมายวรรคตอน	๑
เครื่องหมายจุลภาค	๓
เครื่องหมายมหัพภาค	๔
เครื่องหมายปรัศนี	๖
เครื่องหมายอัศเจรีย์	๗
เครื่องหมายนลิขิต	๘
เครื่องหมายอัฒประกาศ	๑๐
บรรณานุกรม	๑๑

๔.๒.๔ เนื้อเรื่อง คือส่วนที่ค้นคว้าเรื่องมาเรียบเรียง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของ เรื่อง ตามข้อ ๔.๑

๔.๒.๕ รายชื่อหนังสือที่ใช้ค้นคว้า หรือบรรณานุกรม มีวิธีเขียนดังตัวอย่าง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,
๒๕๕๑

วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษา**

เพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำ
ค้ำชูสภา, ๒๕๕๕.

๕. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

นำรายงานมาตรวจทานอีกครั้ง พิจารณาความต่อเนื่องและตรวจการเขียนตัวสะกดการันต์
แล้วแก้ไข ให้ถูกต้อง

ใบความรู้ การพูดรายงาน

หลังจากได้ความรู้ ความคิดจากการค้นคว้าและมีการจดบันทึก หรือเขียนรายงานเรียบร้อยแล้ว จึงนำเสนอให้ครูและเพื่อนฟัง มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมตัวพูดรายงาน เช่น

- กำหนดหัวข้อที่จะพูด เรียงลำดับความสำคัญเพื่อให้เข้าใจง่าย
- กำหนดสื่อที่ใช้ประกอบ และการทดลองสื่อก่อน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา
- กำหนดวิธีการนำเสนอ เช่น พูดอย่างเดียว พูดโดยใช้สื่อประกอบ แสดงหรือสาธิตประกอบ ฯลฯ

๒. แบ่งเวลาให้เหมาะสมกับความสำคัญของเรื่อง มีเวลาสำหรับเกริ่นนำ เสนอเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ เสนอข้อคิดที่เป็นประโยชน์ สรุปความรู้ทั้งหมดที่ได้และมีเวลาให้ผู้ฟังซักถาม

๓. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมตามความเหมาะสม เช่น การซักถาม การแสดงประกอบ การทดลอง ฯลฯ

๔. ใช้ภาษาพูดให้ถูกต้อง ชัดเจน และสุภาพ พยายามเน้นจุดสำคัญ เพื่อให้ผู้ฟังตื่นตัว ติดตามและประทับใจ

ใบงานที่ ๐๖ การเขียนรายงาน

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

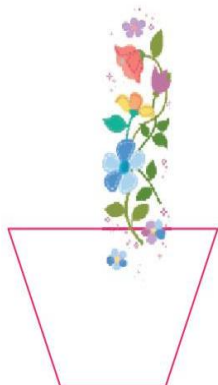

แบ่งกลุ่มนักเรียน

กลุ่มที่ ๑ ทำรายงานเรื่องคำกริยา

กลุ่มที่ ๒ ทำรายงานเรื่องคำวิเศษณ์

นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานอ่านสนุก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. โยงเส้นจับคู่คำเต็มกับอักษรย่อให้ถูกต้อง (๒ คะแนน)

พ.ศ.	ผู้อำนวยการ
กม.	โรงพยาบาล
ผอ.	พุทธศักราช
รพ.	กิโลเมตร

๒. โยงเส้นจับคู่เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง

อัศเจรีย์	(.....)
นขลิขิต	“_____”
อัญประกาศ	!
ทับ	/

๓. เขียนคำอ่านของอักษรนำต่อไปนี้

ขนุน	อ่านว่า.....
สมุด	อ่านว่า.....
ตลาด	อ่านว่า.....
ฉลาด	อ่านว่า.....

๔. ชิดเส้นใต้คำกริยาจากประโยคต่อไปนี้

- ทุกคนหัวเราะเมื่อดูรายการตลก
- กบหลายตัวกระโดดไปมาในหนองน้ำใหญ่

๕. เขียนคำวิเศษณ์ที่มีความหมายตรงข้าม

หอม	คำตรงข้าม	ใหญ่	คำตรงข้าม
อ้วน	คำตรงข้าม	เข้า	คำตรงข้าม

A series of horizontal dotted lines for writing practice, consisting of 20 lines.

#####

วิชาภาษาไทย ป.4

Level ๓

๖. "หน้าไหว้หลังหลอก" มีความหมายเข้าได้กับสำนวนใดมากที่สุด
- ก. ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ
ข. น้ำซุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก
ค. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
ง. กินที่ลับไขที่แจ้ง
๗. "ทุกสิ่งสงบไปแล้ว เธอไม่ควร.....ให้มันวุ่นวายขึ้นมาอีก" ควรเติมสำนวนใด
- ก. โง่งเง่าเต่าตุ่น
ข. เอาเท้าราน้ำ
ค. กวนน้ำให้ซุ่น
ง. ขุดบ่อล่อปลา
๘. "คุณต้องการพูดกับใคร" คำว่า "ใคร" จากประโยคนี เป็นคำสรรพนามชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยค
- ก. สรรพนามถาม / กรรม
ข. สรรพนามแยกฝ่าย / กรรม
ค. สรรพนามชี้เฉพาะ / ประธาน
ง. สรรพนามไม่ชี้เฉพาะ / ประธาน
๙. ข้อใด **ไม่ควร**ปฏิบัติในการกรอกแบบรายการ
- ก. ปรึกษาผู้รู้ก่อนกรอกแบบรายการ
ข. กรอกข้อความอย่างละเอียดและถูกต้อง
ค. อ่านแบบรายการอย่างละเอียดก่อนกรอกรายการ
ง. ลงลายมือชื่อในแบบรายการที่ไม่ได้กรอกข้อความให้ครบถ้วน
๑๐. ประโยคใดมีใจความกะทัดรัด รัดกุม ที่สุด
- ก. ประชาชนทุกภาคเป็นชาวไทยทุกคน
ข. ประชาชนทุกภาคล้วนเป็นชาวไทยทั้งสิ้น
ค. ประชาชนทุกภาคทุกคนเป็นชาวไทยทั้งหมด
ง. ประชาชนทุกภาคล้วนแล้วแต่เป็นชาวไทยด้วยกันทั้งสิ้น

ตัวอย่างสำนวน คำพังเพย

กบเลือกนาย	ผู้ต้องการเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาอยู่เรื่อยๆ ซึ่งท้ายสุดก็มักจะไม่ได้ดี
กระดั่งกาลนไฟ	หญิงที่เคยผ่านชายมาก่อน
ชิงกีรา ช่างก็แรง	ต่างก็มีความร้อนพอ ๆ กันต่างไม่ยอมลดละกัน
ชี้ข้างจับตักแตน	ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย
คดในข้องอในกระดูก	มีสันดานคดโกง
คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ	คนรักมีน้อย คนชังมีมาก
ฆ่าควายอย่าเสียดายพริก	ทำการใหญ่ไม่ควรตระหนี่
ฆ่าช้างเอางา	การลงทุนลงแรงมากมาย แต่ได้ประโยชน์นิดเดียวไม่คุ้มค่า
งมเข็มในมหาสมุทร	ค้นหาสิ่งที่ยากจะค้นหาได้ ทำกิจที่สำเร็จได้ยากยิ่ง
เงียบเป็นเป่าสาก	เงียบสนิท
จับปลาสองมือ	ทำกิจที่ยากมากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกันจึงผิดพลาด
จับปูใส่กระดั่ง	ยากที่จะทำให้อยู่หนึ่ง ๆ ได้
ชักแม่น้ำทั้งห้า	พูดจาหวานล่อมหรืออ้างเหตุผลต่างๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ
ข้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด	คนที่ทำชั่วหรือทำผิด ย่อมไม่สามารถปกปิดความผิดของตนได้
ซื้อควายหน้านาซื้อผ้าหน้าตรุษ	ทำสิ่งใดผิดเวลา
ซื้อง่ายขายคล่อง	ค้าขายเจริญ
เฒ่าหัวงู	ชายสูงอายุที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสภาพสตรี
ดาบสองคม	มีทั้งด้านดีและด้านเสีย มีทั้งคุณและโทษ
ดินพอกหางหมู	สะสมงาน ไม่จัดการให้เรียบร้อยแล้วปล่อยให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ
ตกกระไดพลอยโจน	จำเป็นต้องยอมเข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วย
ตกล้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้	ตกอยู่ในที่คับขันอย่างไรก็ไม่เป็นอันตราย
ถอดเขี้ยวถอดเล็บ	ละพยศ, ละความดูหรือร้ายกาจ, เลิกแสดงฤทธิ์แสดงอำนาจอีก
ถีลอดตาข้าง ท่างลอดตาเส้น	ดูเหมือนรอบคอบ แต่ไม่รอบคอบจริง

ใบความรู้ ปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทาย หมายถึง ถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นเงื่อนงำ เพื่อถามหรือทายกันเล่นเป็นการฝึก ภูมิปัญญาและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นการละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่งของไทย ซึ่งนิยม เล่นกันตั้งแต่สมัยโบราณ จนถึงปัจจุบัน นับเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของไทย การทายปริศนา นอกจากจะให้ความสนุกสนานแล้วยังฝึกปัญญาของผู้เล่น มักนิยมเล่นกันทั่วไป ทายได้ทุกเพศ ทุกวัย นิยมใช้คำคล้องจองกันโดยไม่กำหนดจำนวนคำในแต่ละวรรค เป็นข้อความสั้นๆ กะทัดรัด หรืออาจผูกเป็นปริศนากลอน เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กัวยาว หรือโคลงสี่สุภาพ ส่วนเนื้อหานั้น มักจะนำมาจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น ของใช้ต่างๆ สัตว์และพืช เช่น

อะไรเอ๋ย ยิงตัดยี่งยาว (ถนน)
 อะไรเอ๋ย เป็นพวงอยู่ระหว่างขา (ปืนโต)
 อะไรเอ๋ย ตัวอยู่นา ตาอยู่บ้าน (ตาปู)
 อะไรเอ๋ย เมื่อเด็กนุ่งขาว สาวนุ่งเขียว แก่นุ่งแดง (พริก)

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ก็นิยมทายปัญหากัน และมักเป็นโคลงหรือกลอนที่มีความไพเราะ ในทางภาษาหนังสือ เช่น

วัดหนึ่งนามเรียกคล้าย	เวลา
ราตรีต่อทิวา	นันทไชร์
มีนามซึ่งชนสา-	มัญเรียก
แปลว่าวัดซึ่งไร่	ร่มไม้ชายคา
(เฉลย - วัดแจ้ง หรือ วัดอรุณ)	

ลักษณะของปริศนาคำทาย

๑. นิยมใช้คำคล้องจองซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน ทำให้จดจำได้ง่าย
๒. ไม่นิยมถามตรง ๆ แต่จะใช้สิ่งเปรียบเทียบ
๓. มีการทำทายให้ผู้ไขปริศนาพยายามคิด

ประเภทของปริศนาคำทาย

๑. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
เช่น อะไรเอ่ยเขียวช่อมพุ่มไสวไม่มีใบมีแต่เม็ด (ฝน)
๒. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช
เช่น อะไรเอ่ยต้นเท่าครกใบปรกดิน (ตะไคร้)
๓. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์
เช่น อะไรเอ่ย สี่เท้าเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง (เต่า)
๔. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพ
เช่น อะไรเอ่ย ข้างโน้นก็เขาข้างนี้ก็เขาเรือสำเภาแล่นตรงกลาง (ก๊ทอผ้า)
๕. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอวัยวะ
เช่น อะไรเอ่ยไม่ใกล้ไม่ไกลมองเห็นรำไร (จมูก)
๖. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับศาสนา-ประเพณี
เช่น อะไรเอ่ย เป็นบั้ง เป็นกระบอก กระหุงออกเป็นไฟ บูชาเทพไท เดือนหกของปี
(บั้งไฟ)
๗. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับวรรณกรรม
เช่น พระรามชอบสีอะไร (สีดา)
๘. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับเขาวรรณปัญญา
เช่น อะไรอยู่บนฟ้า (วรรณยุกต์โท)

วิธีการเล่นปริศนาคำทาย

ผู้เล่นปริศนาคำทาย จะนั่งล้อมวงกันหรือนั่งตามสบาย ผู้ทายจะผลัดกันทายแล้วแต่ใครจะคิดปัญหาได้ ถ้ามีผู้ตอบถูก ผู้ตอบมีสิทธิลงโทษผู้ทายตามแต่จะตกลงกัน และเช่นเดียวกันหากผู้ตอบตอบผิด ผู้ทายก็มีสิทธิลงโทษผู้ตอบ แล้วทายปริศนาใหม่ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้เล่นได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๒. ฝึกให้ผู้เล่นเป็นผู้มีนิสัยช่างสังเกต ช่างคิด

ตัวอย่างปริศนาคำทาย

คำทายที่มาจากพืช	
คำถาม	คำตอบ
๑. ต้นเท่าครก ใบปรกดิน	๑. ตะไคร้
๒. ต้นเท่าขา ใบวาเดียว	๒. ต้นกล้วย
๓. แก่เรียกห้าว สาวเรียกอ่อน	๓. มะพร้าว
๔. ต้นอะไร ชื่อกับใบไม่เหมือนกัน	๔. กล้วย
๕. ต้นเท่าลำเรือ ใบห่อเกลือไม่มีด	๕. ต้นสน
๖. อยู่กลางป่า สวมชฎาแหลมเปี้ยบ	๖. หน่อไม้
๗. เต็ก ๆ นุ่งผ้า พอใหญ่ขึ้นมาเอาผ้าโพกหัว	๗. มะเขือ
๘. เต็กดำนอนในมุ้งขาว เรือนปั้นหยาทาสีเขียว	๘. น้อยหน้า
๙. ใบหยัก ๆ ลูกรักเต็มคอ	๙. มะละกอ
๑๐. ลูกแก่ แม่ตาย	๑๐. ต้นกล้วย

คำทายที่มาจากสัตว์	
คำถาม	คำตอบ
๑. หัวเหมือนกอไผ่ หางเหมือนไม้พาย	๑. กุ้ง
๒. ก้นชี้ฟ้า หน้าไถดิน	๒. หอย
๓. ไข่ไม่รู้จักฟัก แม่ใจยักษ์ไม่รักลูก	๓. เต่า
๔. คุดคู้ อยู่ในถ้ำ นอนคว่ำหัวเข้าซี่	๔. จิ้งหรีด
๕. เอวบาง ๆ ขึ้นต้นยางสูงลิบ	๕. มด
๖. สีขาเดินมา หลังคามุงกระเบื้อง	๖. เต่า
๗. ตัวดำท้ายแดง ใช้เหล็กแทงเป็นอาวุธ	๗. ผึ้ง
๘. สองตีนบังแดด แปรตีนเดินมา	๘. ปู
๙. เย็นออกเป็นฝูง เหมือนกับจุงก้นมา	๙. ค้างคาว
๑๐. ตาธาชื่ออยู่ในถ้ำ นอนคว่ำคูกเข้า	๑๐. กบ

คำทายที่มาจากของกิน	
คำถาม	คำตอบ
๑. แก้วฟ้าลงโคลน กระจงลงน้ำ	๑. ก๊วยแฉก
๒. คว่าอันหงายอัน ดันกันหน้าและ	๒. ขนมครก
๓. คุดคู้ยู่ในดิน เวลาจะกินต้องเอาไม้สอย	๓. ข้าวในหม้อดิน
๔. ชื่อเป็นปลา ตัวเป็นขนม นอนจมอยู่ในหม้อ	๔. ขนมปลากริม
๕. ชื่อเป็นอาหารหวาน แต่ที่จริงเป็นอาหารคาว ช้ำชื่อเป็นต่างดาว ทำด้วยข้าวเจ้าอย่างเดียว	๕. ขนมจีน
๖. ตากแดดสด รดน้ำเหี่ยว	๖. ข้าวตอก
๗. มะลิลอยฟ้า จรกลางสง	๗. ขนมข้าวเหนียว ถั่วดำ
๘. มีสองหน้า มีงาเต็มตัว	๘. ข้าวเกรียบงา

ใบงานที่ ๐๑ การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วทำกิจกรรมตามที่กำหนด

ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สุภาชิตสอนหญิง

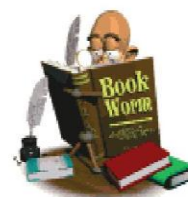
<p>จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย จึงซื่อง่ายชายตีมีกำไร เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงลมปาก แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา ถึงชายใดเขาพอใจมาพูดเกี่ยว เมื่อไม่ชอบก็อย่าตอบเนื้อความตาม</p>	<p>อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู คนจะหลู่ล่วงลามไม่ขามใจ อย่าปากร้ายพูดจาอัชฌาสัย ด้วยเขาไม่เคืองจิตระอิดระอา จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสม อย่าโกรธเกรี้ยวโกรธาว่าหยาบหยาม มันจะลามเล่นเลยเหมือนเคยเป็น</p>
--	--

ตอนที่ ๒ อ่านบทร้อยกรอง สุภาชิตสอนหญิง แล้วตอบคำถาม

๑. บทร้อยกรองนี้ กล่าวถึงเรื่องใด.....
๒. คำว่า ปราศรัย และอัชฌาสัย หมายความว่าอย่างไร.....
๓. บทร้อยกรองบทแรกสอนเรื่องใด อย่างไร
-
๔. บทร้อยกรองบทใด เกี่ยวข้องกับการค้าขาย
๕. บทร้อยกรองนี้ ให้ข้อคิดกับใคร อย่างไร.....
-

ใบงานที่ ๐๒
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองปริศนาคำทาย

สงบสัจ

สยามสงบ ยามสัจ

จงสละบัต ไสวสง่า

งามสง่า กิริยา

สงวนท่า สัมครสมาน

เหล่าสนม เสนอสนอง

เสนาะพร้อง พจมาน

ร้ายโศลก สมัยกาล

เสมอเสมือน เมื่อนานมา

เนื้อสมัน เสือสมิง

สนิทนึ่ง สุนิทรธา

สนับสนุน เสน่หา

สยบหน้า สละให้

ห้วงสมุทร ดงแสม

โสนแผ่ เจริงไศล

สนามเขียว สลัดไต่

สลับไม้ สลักลาย

ตอนที่ ๒ นำคำตอบในกรอบที่กำหนด เติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

คำตอบของกรอบที่ ๑		
ปากว่ามีมือถึง	ปากกัดตีนถีบ	ปากเหยี่ยวปากกา
ปากเปราะเราะร้าย	ปากหอยปากปู	ปากเปียกปากแฉะ
ปากหวานก้นเปรี้ยว	ปากว่าตาขยิบ	

กรอบที่ ๑		
ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	ปากเปราะแตกเพื่อนให้เสียหาย
๒.	ปากเปรียบนกอันตรายรुकล่อม
๓.	ปากบ่นพ่นวุ่นวายจนเปียก
๔.	ปากว่ามีมือคว้าพร้อมไม่เพื่อทำเพลง
๕.	ปากขยับแต่ขยิบต้องทำตรงข้ามนา
๖.	ปากซึ่งใครไม่ประสงค์รับรู้
๗.	ปากหวานแต่ชวงงอันอื่นเปรี้ยวแสบ
๘.	ปากคาบกัดฟัดสู้เพื่อสร้างสุขเจริญ

คำตอบของกรอบที่ ๒

นอนตีฟุง นอนนก นอนก่ายหน้าผาก
 นอนหลับทับสิทธิ์ นอนตาไม่หลับ นอนเวร
 นอนกลางดินกินกลางทราย นอนหลับไม่รู้นอนคู้ไม่เห็น

กรอบที่ ๒		
ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	นอนนั่งหลับสัปหงกเหมือนนกวง
๒.	นอนเป็นห่วงบ่วงใยตาใสแข็ง
๓.	นอนคุดคู้ไม่รู้ไก่หมูแพง
๔.	นอนตีแปลงมูลดินกินกลางทราย
๕.	นอนแก้งหลับทับคะแนนผู้แทนสิ้น
๖.	นอนฟุงปลิ้นเงินยังเป็นถึงหลาย
๗.	นอนค้ำเข้าเฝ้าเวรความเป็นตาย
๘.	นอนมือก่ายหน้าคนกังวลตรง

ใบความรู้ การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักการเขียนคำไทย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของตัวอักษรไทย เขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ มีวรรคตอน ตัวอักษรเสมอกัน วางพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ให้ถูกที่ ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง และลายมือสวยงามการคัดลายมือมีแบบการคัดหลายแบบดังนี้

ประเภทตัวเหลี่ยม มีลักษณะเด่นคือ เส้นตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นเส้นตรง ตัวอักษรแบบเหลี่ยม เช่นตัวอักษรแบบอาลักษณ์ ของแผนกอาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใช้เป็นแบบตัวอักษรที่สวยงาม ใช้ในงานเขียนเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การเขียนทางราชการ การเขียนกฎหมายหรือใช้เขียนเพื่อการเกียรติยศหรือในเอกสารพิเศษต่างๆ เช่น ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร เป็นต้น

ประเภทตัวกลมหรือตัวมน มีลักษณะเด่น คือ ลักษณะตัวอักษรมีเส้นโค้งประกอบอยู่ เช่นตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบตัวอักษรที่กระทรวงธรรมการหรือกระทรวงศึกษาธิการในอดีตได้ดัดแปลงรูปแบบตัวอักษรของ ขุนสัมฤทธิ์วรรณการ เพื่อทำเป็นแบบฝึกคัดลายมือสำหรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ

ลักษณะของการคัดลายมือ การคัดลายมือ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เนื่องจากเป็นช่วงที่กล้ามเนื้อและการประสานระหว่างตากับมือยังพัฒนาไม่เต็มที่

๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๔ จะมีการประสานระหว่างกล้ามเนื้อและตาเพิ่มมากขึ้น จึงควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด แต่ขณะเดียวกันก็ยังคงฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดด้วย

๓. การคัดลายมือหวัดแกมบรรจง เป็นการคัดลายมือแบบหวัด แต่ให้อ่านออก การเขียนลายมือหวัดแกมบรรจงเป็นการเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เขียนจะต้องเขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ เว้นวรรคตอนถูกต้อง และเขียนด้วยลายมือที่สวยงามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ควรคัดลายมือหวัดแกมบรรจง โดยคัดให้รวดเร็ว สวยงาม ถูกต้องและน่าอ่าน โดยมีการฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเป็นครั้งคราว

หลักการคัดลายมือ

๑. นั่งตัวตรง เขียนด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายวางบนกระดาษที่จะเขียน เพื่อมิให้กระดาษเลื่อนไปมาข้อศอกขวาวางบนโต๊ะขณะที่เขียนสายตาห่างจากกระดาษที่เขียนประมาณ ๑ ฟุต

๒. จับดินสอหรือปากกาให้ถูก โดยดินสอหรือปากกาจะอยู่ที่นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้และนิ้วกลางส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยงอไว้ในฝ่ามือ

๓. การเขียนตัวอักษรให้เขียนให้ถูกส่วน ตัวอักษรตั้งตรง การเขียนพยัญชนะไทยทุกตัวต้องเริ่มเขียนหัวก่อน ยกเว้น ตัว ก และ ฅ ซึ่งไม่มีหัว เว้นช่องไฟและวรรคตอนให้พองามวางเครื่องหมายต่างๆ ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง

๔. การวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ สระทุกตัวมีตำแหน่งซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะ เช่น

๔.๑ สระที่อยู่หน้าพยัญชนะได้แก่ เ - แ - โ - ใ - ไ -

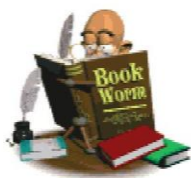
๔.๒ สระที่อยู่หลังพยัญชนะได้แก่ - ะ - า

๔.๓ สระที่อยู่เหนือพยัญชนะได้แก่ - ิ - ี - ึ - ุ

๔.๔ ไม้หันอากาศ (-) ไม้ไตคู้ (-) นิคหิต (- °) จะวางเหนือ

พยัญชนะตรงกลาง

๔.๕ สระที่อยู่ใต้พยัญชนะได้แก่ - ุ - ู

ใบความรู้ มารยาทในการเขียนและการสร้างนิสัยรักการเขียน

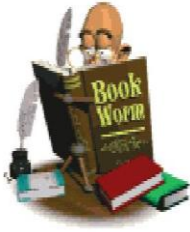
มารยาทในการเขียน

๑. ใช้ถ้อยคำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบ ไม่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวหรืออคติ วิจารณ์ผู้อื่นอย่างปราศจากเหตุผล จนทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายและสังคมแตกแยก
๒. เขียนข้อความหรืองานเขียนที่เป็นจริง โดยศึกษาค้นคว้าและตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน
๓. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเนื้อหา กาลเทศะและสถานะบุคคล
๔. เขียนสิ่งที่มีคุณค่าอันจะก่อให้เกิดความสุข ไม่เขียนเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือสถาบันเบื้องสูง
๕. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลเดิมเสมอ เพื่อให้เกียรติเจ้าของข้อมูลนั้น ๆ ทุกครั้ง ไม่คัดลอกงานเขียนของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

การสร้างนิสัยรักการเขียน

๑. ศึกษาค้นคว้า จัดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ จากการอ่าน การฟัง การพบเห็นอย่างสม่ำเสมอ
๒. มีความกระตือรือร้นในการเขียน
๓. มีใจรักและมีความสุขในการเขียน

ปรับปรุงมาจาก www.thaigoodview.com/node/145421

ใบงานที่ ๐๓ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรองสุภาษิตสอนหญิงแล้วคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ๑ จบ

ขอประพันธ์จรรยาสุภาษิต

ทั้งเริ่มรุ่นลักขณาสง่างาม

เป็นสตรีนี้ไซ้ร้มีไซ้ง่าย

จะยากจนชั้นไร้วิสัยทอง

เหมือนพิกุลดีจริงไม่ทิ้งกลืน

ยังหอมหวานชวนชื่นระรื่นแรง

ไว้เตือนจิตหญิงไทยในสยาม

อยู่ในความดำริควรตริตรอง

สงวนกายเราไว้อย่าให้หมอง

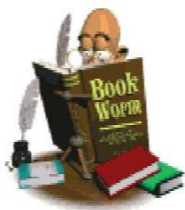
ย่อมจะต้องมีค่าราคาแพง

ถึงตกดินจมทรายไม่หน่ายแห่ง

ไม่เหี่ยวแห้งไม่ทรามความนิยม

สุภาษิตสอนหญิง

This page contains a large rectangular area designed for writing. It is bounded by a solid orange line on the top, bottom, and left sides, and a dashed orange line on the right side. The interior of this area is filled with horizontal dotted lines, providing a guide for letter height and placement. There are 25 rows of these dotted lines, evenly spaced from top to bottom.

ใบงานที่ ๐๔ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ๑ จบ

“ บัดเดี๋ยวดังหึ่งแห่งวังเวงแว่ว	สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะง่างหา
เห็นโยคีชี้รุ่งพุ่งออกมา	ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์	มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด	ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน	บิดามารดารักมักเป็นผล
ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน	เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา”

พระอภัยมณี

This page is a writing template. It features a large rectangular area defined by a solid orange border. On the left side of this area, there is a vertical dashed orange line. The interior of the rectangle is filled with horizontal dotted lines, providing a guide for handwriting practice. The page number '87' is located in the top right corner.

ใบความรู้ การเขียนจดหมาย

ในปัจจุบัน โลกมีการพัฒนาการสื่อสารทางโทรคมนาคมได้สะดวก และรวดเร็วแต่การสื่อสารอีกชนิดที่ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ การเขียนจดหมาย เพราะสามารถเขียนได้ทุกเวลา ทุกโอกาส เก็บไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

หลักการเขียนจดหมาย

การเขียนจดหมาย เป็นการสื่อสารชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นความเรียงที่มีรูปแบบ โดยเฉพาะ ผู้เขียนต้องใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ ตรงตามวัตถุประสงค์

การเขียนจดหมาย แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. จดหมายส่วนตัว เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน เช่น ญาติสนิท ครู - อาจารย์ เพื่อไต่ถามทุกข์สุขส่วนตัว

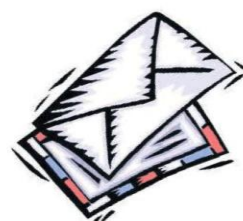
๒. จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายที่เกี่ยวข้องกับธุระการงาน เป็นจดหมายระหว่างบุคคลถึงบุคคล บุคคลถึงบริษัทห้างร้าน หรือเป็นจดหมายของบุคคลถึงส่วนราชการ การใช้สำนวนภาษาต้องสุภาพและให้ความสำคัญกับผู้รับจดหมาย

๓. จดหมายธุรกิจ เป็นจดหมายที่ใช้ติดต่อกันในวงธุรกิจ มีจุดประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ เช่น เสนอขายสินค้า หรือบริการสั่งซื้อสินค้า และตอบรับการสั่งซื้อ ติดตามหนี้ เป็นต้น มีรูปแบบและการใช้ภาษาเป็นทางการหรือค่อนข้างเป็นทางการ

๔. จดหมายราชการ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หรือบุคคลเขียนไปถึงส่วนราชการ หรือส่วนราชการมิไปถึงส่วนราชการด้วยตนเอง ตลอดจนส่วนราชการนั้นเขียนจดหมายไปถึงตัวบุคคล

วิธีการเขียนจดหมาย

๑. เขียนข้อความให้ชัดเจน ใช้ถ้อยคำสุภาพ กะทัดรัด สละสลวย
๒. เขียนด้วยลายมือชัดเจน อ่านง่าย
๓. ใช้ภาษาถูกต้องตามลักษณะการใช้ภาษา
๔. เขียนตามรูปแบบจดหมายที่ถูกต้อง

รูปแบบการเขียนจดหมายที่ถูกต้อง

๑. การวางรูปแบบจดหมาย ควรจัดวางให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับหน้ากระดาษ โดยเว้นด้านหน้าประมาณหนึ่งนิ้ว และเว้นด้านหลังประมาณครึ่งนิ้ว
๒. ที่อยู่ของผู้เขียน อยู่ตรงมุมบนขวาของหน้ากระดาษ
๓. วัน เดือน ปี เขียนกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๔. คำขึ้นต้น อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และต้องเขียนให้เหมาะสมและตำแหน่งหน้าที่
๕. เนื้อความ เริ่มเขียนโดยย่อหน้าเล็กน้อย และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน ต้องคำนึงถึงความสะดวก เขียนถูกต้องเหมาะสม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง ถ้าต้องการอวยพรให้ญาติผู้ใหญ่ในตอนท้ายของจดหมาย ควรอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ส่วนการอวยพรให้เพื่อนจะอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ก็ได้
๖. คำลงท้าย อยู่ตรงกับวัน เดือน ปี ที่เขียน และต้องเขียนให้ถูกต้อง เหมาะแก่ฐานะและบุคคล
๗. ชื่อผู้เขียน เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัวบรรจง ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

มารยาทในการเขียนจดหมาย

๑. ใช้กระดาษสีขาว สีอ่อนหรือสีสุภาพ ไม่มีรอยยับหรือรอยฉีกขาด ขนาดได้มาตรฐาน ไม่ควรใช้กระดาษที่มีตราของทางราชการเขียนจดหมายส่วนตัว
๒. เขียนด้วยหมึกสีดำ สีน้ำเงิน ไม่ควรใช้ดินสอ หมึกแดง หรือหมึกสีฉูดฉาด เพราะไม่สุภาพ ควรเขียนตัวอักษรหรือตัวเลขให้ชัดเจน ไม่ขูด ลบ ชีต ข่า หรือเขียนทับลงไป
๓. ไม่ใช่ซองที่มีลวดลายหรือสีเข้มมาก
๔. ไม่สอดธนบัตรหรือสิ่งของมีค่าลงในซองจดหมาย อาจหายได้
๕. จดหมายที่ส่งทางไปรษณีย์ ต้องผนึกดวงตราไปรษณียากรตามอัตราที่การสื่อสารกำหนดไว้ที่มุมบนด้านขวามือ
๖. เรียงลำดับเนื้อหาสาระเหมาะสม ใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา ไม่ใช่ภาษาพูดในการเขียนจดหมาย
๗. ถ้าต้องการเขียนข้อความเพิ่มเติมหลังเขียนจดหมายจบแล้ว ต้องเขียนคำว่า ป.ล. (ปัจฉิมลิขิต) ก่อน
๘. ควรเขียนคำนำหน้าชื่อผู้รับบนหน้าซองให้ถูกต้อง เช่น คุณ นายแพทย์ อาจารย์ หรือยศทางทหาร

รูปแบบของคำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย

ในการเขียนจดหมายต้องคำนึงถึงการเขียนคำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนามให้ถูกต้อง

ผู้รับ คุณพ่อ,คุณแม่

คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพอย่างสูง

สรรพนาม (ผู้เขียน) ลูก, หนู, ผม, กระผม, ดิฉัน หรือใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพ่อ คุณแม่

คำลงท้าย ด้วยความเคารพรักอย่างสูง

ผู้รับญาติผู้ใหญ่

คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพอย่างสูง หรือ กราบเรียน...ที่เคารพอย่างสูง

สรรพนาม (ผู้เขียน) หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน, หนู, หรือใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณปู่, คุณย่า, คุณตา, คุณยาย, คุณลุง, คุณป้า, คุณน้า, คุณอา

คำลงท้าย ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้รับ พี่หรือเพื่อนที่อาวุโสกว่า

คำขึ้นต้น เรียนคุณพี่ที่เคารพ หรือ กราบ...ที่เคารพ

สรรพนาม (ผู้เขียน) น้อง, ผม, ดิฉัน, หนู, หรืออาจใช้ชื่อเล่นแทน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพี่, คุณ ...

คำลงท้าย ด้วยความเคารพ, ด้วยความเคารพรัก

ผู้รับ น้อง หรือเพื่อน

คำขึ้นต้น ...น้องรัก หรือ คุณ ... ที่รัก หรือ (ชื่อเล่น) ที่รัก

สรรพนาม (ผู้เขียน) ฉัน พี่

สรรพนาม (ผู้รับ) เธอ, คุณ, น้อง

คำลงท้าย ด้วยความรัก, ด้วยความรักยิ่ง, รักและคิดถึง

ผู้รับ บุคคลทั่วไป

คำขึ้นต้น เรียนคุณ...ที่นับถือ หรือ เรียนผู้จัดการบริษัท ... จำกัด

สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, ดิฉัน

สรรพนาม (ผู้รับ) คุณ, ท่าน

คำลงท้าย ขอแสดงความนับถือ

ผู้รับ พระภิกษุทั่วไป

คำขึ้นต้น นมัสการ...

สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, กระผม, ดิฉัน

สรรพนาม (ผู้รับ) ท่าน, พระคุณท่าน, ไ้้เท้า, พระคุณเจ้า

คำลงท้าย ขอนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

ส่วนประกอบของจดหมาย

๑. สถานที่เขียน ควรบอกให้ชัดเจน จากหน่วยย่อยไปหาหน่วยใหญ่ เช่น ๕/๒ หมู่ ๔ ตำบลลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ๑๔๑๒๐
๒. วัน เดือน ปี ใช้แบบจดหมายราชการ ดังนี้ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕
๓. คำขึ้นต้น ใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล
๔. ใจความหรือเนื้อความ ถ้ามีเรื่องจะต้องเขียนมากควรแบ่งเป็นตอน ๆ ถ้าจะเขียนเรื่องใหม่ก็ขึ้นบรรทัดใหม่ ไม่ควรเขียนติดต่อกันเพียงย่อหน้าเดียว
๕. คำลงท้าย ต้องใช้ให้สัมพันธ์กับคำขึ้นต้นและใช้ให้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล
๖. ชื่อผู้เขียน ถ้าใช้ลายเซ็นต้องวงเล็บชื่อ-นามสกุลไว้ใต้ลายเซ็นด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนหากมีตำแหน่งหน้าที่การงานให้บอกตำแหน่งหน้าที่นั้นด้วย

ขนาดของซอง

การใช้ซองขนาดมาตรฐาน ปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งจะมีซองจดหมายจำหน่ายเป็นซองที่มีขนาดเหมาะสม โดยทั่วไปมี ๒ แบบ ดังนี้

๑. ซองสั้น มีขนาด ๓.๕ x ๖ นิ้ว ถึง ๔.๕ x ๗ นิ้ว
๒. ซองยาวมีขนาด ๔.๒๕ x ๙ นิ้ว

การจำหน่ายซอง

การจำหน่ายซอง มีหลักการ ดังนี้

๑. ที่อยู่ของผู้รับ ต้องเรียงลำดับจากส่วนน้อยไปหาส่วนใหญ่ ได้แก่
 - ชื่อ-นามสกุลของผู้รับ ถ้าเป็นจดหมายสำคัญ เช่น มีธนาคัตีสอดอยู่ด้วย

ต้องระบุค่านำหน้าชื่อผู้รับ

- บ้านเลขที่ ซอย หรือตำบล
- ถนนที่ตั้ง
- ตำบลหรือแขวง
- อำเภอหรือเขต
- จังหวัด
- รหัสไปรษณีย์

๒. ที่อยู่ของผู้ส่ง เรียงลำดับเช่นเดียวกับผู้รับ จะเขียนไว้ด้านบนซ้ายของตนเอง

๓. คำขึ้นต้น

- ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัว อาจใช้คำว่า "กรุณาส่ง" หรือ "นามผู้รับ"
- ถ้าเป็นจดหมายราชการหรือจดหมายธุรกิจนิยมใช้ "เรียน"
- จดหมายถึงพระสงฆ์ทั่วไปใช้ "นมัสการ"

๔. แสตมป์ ต้องติดแสตมป์ตามราคาที่กรมไปรษณีย์ฯ กำหนด เพราะถ้าติดไม่ครบ ผู้รับจะถูกปรับเป็น ๒ เท่าของราคาแสตมป์ที่ขาดไป

การวางรูปแบบของจดหมาย

ที่อยู่.....

.....

.....

วันที่.....

คำขึ้นต้น.....

เนื้อความ

.....

.....

เนื้อความ

.....

.....

คำลงท้าย.....

ลายมือชื่อผู้เขียนจดหมาย

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

ลายมือชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง/สถานะ

ตัวอย่าง จดหมายถึงญาติผู้ใหญ่

๑๕/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลอ่างแก้ว
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
๑๔๑๒๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

กราบเท้า คุณพ่อคุณแม่ ที่เคารพรักอย่างสูง

ผมได้รับเงิน ๕๐๐ บาท ที่คุณพ่อคุณแม่กรุณาส่งมาให้แล้วครับ ผมจะนำไปซื้อกางเกงกีฬา ๑ ตัว และสมุด ๓ เล่ม เหลือเงินอีก ๓๐๐ บาท ผมนำมารวมไว้ในค่าใช้จ่ายประจำวันครับ

โรงเรียนจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา เพื่อคัดเลือกตัวแทนนักกีฬาแต่ละประเภท เข้าร่วมการแข่งขันในระดับจังหวัด ผมได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนนักกีฬาฟุตบอลและวิ่ง ๑๐๐ เมตร ผมดีใจมาก และจะพยายามฝึกซ้อม เพื่อนำรางวัลมาฝากคุณพ่อคุณแม่ครับ

ผมจะเล่าเรื่องดี ให้คุณพ่อคุณแม่ฟังครับ ในงานแข่งขันกีฬาของโรงเรียนมีผู้ใหญ่จากจังหวัดมาร่วมงาน เขาลืมกระเป๋าถือไว้หน้าห้องน้ำ ผมจึงเก็บไปให้ครูประกาศหาเจ้าของ เขารับกระเป๋าคืนด้วยความดีใจ เขาประกาศ ชมเชยโดยประกาศชื่อคุณพ่อคุณแม่ด้วยครับ ส่วนคุณครูให้ผมเป็นเด็กดีที่เป็นตัวอย่างครับ ผมดีใจและยังปลื้มไม่หายเลยครับ จึงเขียนจดหมายมาเล่าเรื่องให้คุณพ่อคุณแม่ทราบ ตอนนี้ผมขอทำการบ้านก่อนนะครับ

สุดท้ายนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ค้ำครองคุณพ่อคุณแม่ให้มีความสุข มีสุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ภูวดล สุวรรณภูมิ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่าง จดหมายถึงเพื่อน

๑๐๑ หมู่ ๓ ต.ตาคลี
อ. ตาคลี จ. นครสวรรค์
๖๐๑๔๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๕๗

นภา เพื่อนรัก

เราได้รับจดหมายจากนภาแล้ว ดีใจด้วยนะที่คณะกรรมการประกวดเขียนเรียงความเรื่อง "พ่อหลวงของปวงชนชาวไทย" เราก็รักและเคารพพระองค์ท่านมากที่สุดในชีวิตเช่นกัน เรามีความสุขทุกครั้ง ที่ได้เห็นพระองค์ แม้เพียงเห็นในจอโทรทัศน์ก็ตาม ครอบครัวของเรารักพระองค์ทุกคน และนำหลักปรัชญาเรื่องความพอเพียงมาใช้ด้วย

เราเขียนเรียงความไม่เก่ง แต่เราวาดภาพสวยงามนะ คณะกรรมการประกวดเหมือนกันได้ไปแข่งขันต่อในระดับภาค เราจะนำภาพที่เราวาดไว้ไปให้นภาดูนะ ในช่วงปิดภาคเรียนนี้ คุณพ่อคุณแม่บอกว่าพาครอบครัวของเรามาเยี่ยมคุณปู่ คุณย่า และจะพักหลายวัน เราคงมีเวลาคูยกัน คงได้เที่ยวทะเล สวนสาธารณะใกล้บ้านของนภาแน่เลย

สุดท้ายนี้ เราขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ดลบันดาลให้นภาเพื่อนรักมีความสุขเรียนเก่ง ตลอดไปนะจ๊ะ

รักและคิดถึง
ภัครมล จันทร์งาม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๕
การวางรูปแบบจดหมาย

คำชี้แจง วางรูปแบบของจดหมายและวางส่วนอื่น ๆ ของจดหมายให้ถูกต้องตามลำดับ โดยเลือกนำตัวอักษร ก - ซ ที่อยู่หน้าข้อความในกรอบสี่เหลี่ยม ไปเติมในช่องว่างให้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมายในข้อ ๑ - ๘

ลักษณะการวางรูปแบบจดหมาย

ก. ตรงกับวันที่

ข. ตรงกับเนื้อความ

ค. กึ่งกลางหน้ากระดาษ

ง. ตรงกับคำขึ้นต้น

จ. มุมบนขวามือห่างจากกลาง
หน้ากระดาษ ๑ นิ้ว

ฉ. อยู่ใต้คำลงท้าย ถอยหลังไป
ประมาณครึ่งนิ้ว

ช. ห่างจากริมกระดาษ
ทางซ้ายมือ ๑ นิ้ว

ซ. ย่อหน้าจากคำขึ้นต้น ๑ นิ้ว

๑. ที่อยู่ หรือสถานที่เขียนจดหมาย

.....

๒. วัน เดือน ปี

.....

๓. คำขึ้นต้น

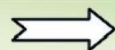
.....

๔. เนื้อความของจดหมาย

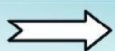
.....

๕. คำลงท้าย

.....

๖. ชื่อผู้เขียน

.....

๗. คำรับรองของผู้ปกครอง(ถ้ามี)

.....

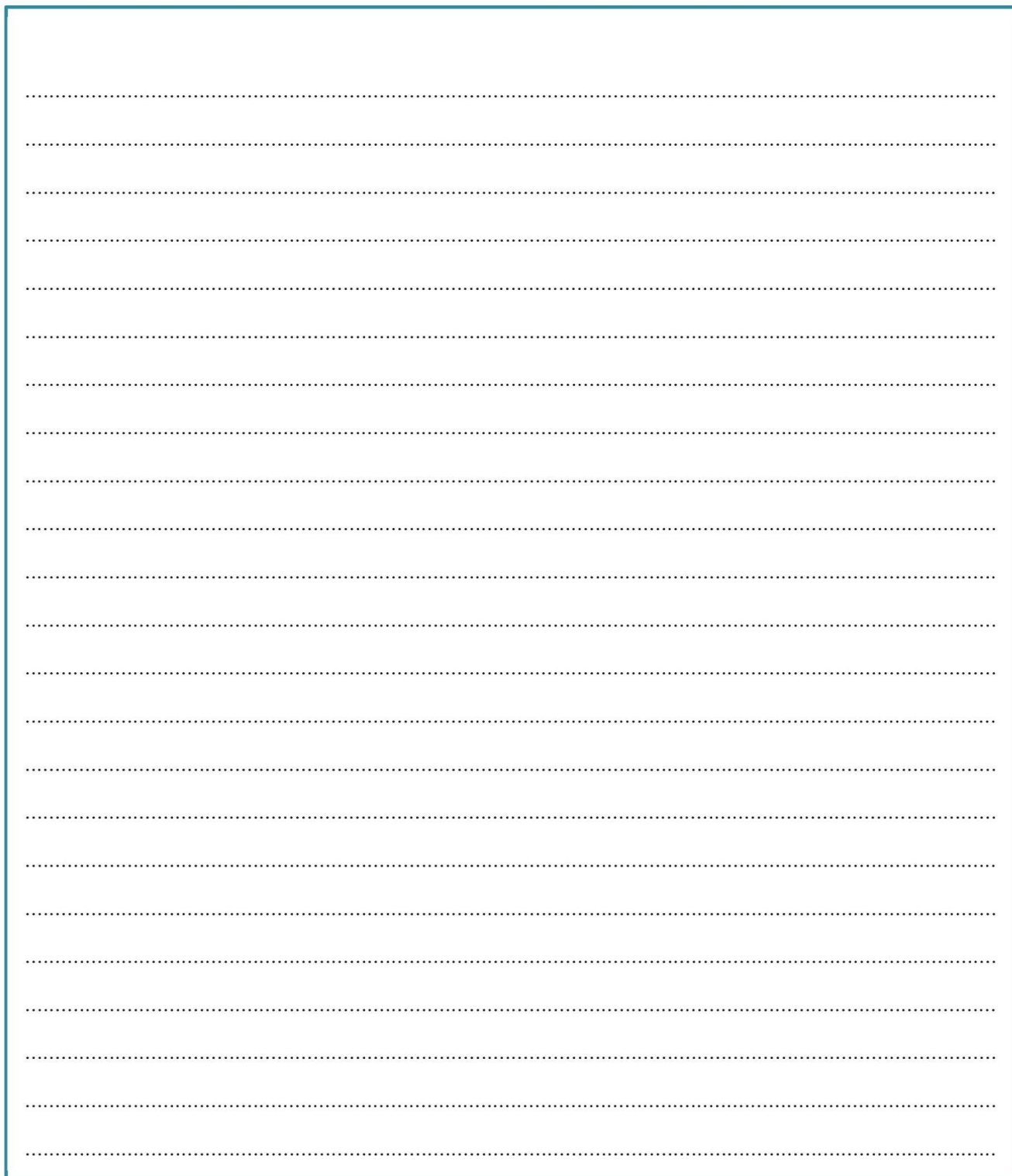
๘. ชื่อผู้ปกครอง

.....

ใบงานที่ ๐๖
การเขียนจดหมายถึงเพื่อน

คำชี้แจง เขียนจดหมายถึงเพื่อน ให้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมาย พร้อมจำหน่ายซอง

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก

.....
.....
.....
.....

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ

.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ การกรอกแบบรายการ

การกรอกแบบรายการ หมายถึงการเขียนกรอกรายละเอียดต่าง ๆ ลงในแบบรายการซึ่งเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยเว้นช่องว่างไว้สำหรับเขียนข้อความเพื่อให้เอกสารนั้นสมบูรณ์และถูกต้อง

แบบรายการแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

๑. แบบรายการที่ใช้ในการติดต่อกับหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน แบบรายการชนิดนี้หน่วยงานเป็นผู้จัดทำขึ้นเพื่อความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ นอกจากนี้ยังทำให้จัดเก็บเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น แบบรายการสมัครงาน แบบรายการสมัครเข้าศึกษาต่อ ใบฝากเงินและถอนเงินของธนาคาร

๒. แบบรายการที่ใช้ภายในองค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้มีระบบรวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายในหน่วยงานของตน ด้วยวิธีให้กรอกแบบรายละเอียด เช่น แบบรายการใบลา

การกรอกแบบรายการ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านคำชี้แจงในการกรอกแบบรายการนั้น ๆ ให้เข้าใจก่อน แต่ถ้าแบบรายการนั้นไม่มีคำชี้แจง ควรอ่านแบบรายการนั้นอย่างผ่าน ๆ ๑ รอบ เพื่อให้ทราบว่าควรเขียนหรือกรอกข้อความใด ๆ ลงในแบบรายการนั้น ๆ บ้าง

๒. เขียนหรือกรอกข้อความต่าง ๆ ลงในช่องว่างของแบบรายการ ซึ่งแบบรายการบางลักษณะ จะชี้แจงให้เขียนหรือกรอกเครื่องหมายต่าง ๆ

๓. ไม่ควรขีดฆ่า หรือ ลบข้อความ เพราะแบบรายการบางชนิดเป็นเอกสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ถ้ามีรอยลบหรือขีดฆ่า อาจทำให้แบบรายการนั้น ๆ ใช้อ้างอิงไม่ได้ เพราะขาดความน่าเชื่อถือ

๔. อ่านทบทวนข้อความที่เขียนหรือกรอกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่ากรอกข้อมูลครบถ้วนและถูกต้อง ถ้ามีข้อผิดพลาดให้แก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ใบงานที่ ๐๗
การกรอกแบบใบลา

คำชี้แจง กรอกแบบใบลาของนักเรียน ต่อไปนี้

แบบใบลาของนักเรียน

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุญาตลา.....

เรียน ครูประจำชั้น

เนื่องด้วยกระผม/.....

ด้วยเหตุนี้กระผม/ดิฉัน จึงขออนุญาต / ลากิจ มีกำหนด.....วัน นับตั้งแต่วันที่.....

เดือน พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน พ.ศ.....

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ลงชื่อ.....นักเรียน

(.....)

ขอรับรองว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

ใบงานที่ ๐๘
การกรอกแบบใบคำร้อง

คำชี้แจง กรอกแบบใบคำร้องทั่วไป ต่อไปนี้

ใบคำร้องทั่วไป

เขียนที่

วันที่..... เดือน พ.ศ.

เรื่อง

เรียนผู้อำนวยการ.....

ข้าพเจ้า (ด.ช./ด.ญ.)

มีความประสงค์.....

.....
.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

.....

(.....)

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ

.....

ใบความรู้ ชนิดของคำ

คำในภาษาไทยมีหลายชนิด ระดับชั้นนี้มีคำที่ควรรู้จัก เพื่อนำมาใช้ให้ถูกต้องตามหน้าที่ของคำ คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์

คำนาม

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

ลุงเรียกเด็ก ๆ

แม่ค้าขายผลไม้

สุนัขแทะกระดูก

โต๊ะและเก้าอี้ตั้งอยู่ที่สนาม

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็นคำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ ถ้าเป็นคำนามทั่วไปเรียกว่า คำนามสามัญ

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

ลุงบุญเป็นชาวจังหวัดอุดรธานี

ใบหม่อนกลัวจิ้งจก ตุ๊กแก

ฟ้าครามยื่นถุงเขียว

แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกรุงเทพ ฯ

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็นคำนามที่ตั้งขึ้นเป็นชื่อเฉพาะของคำนามสามัญ

เรียกว่า คำนามวิสามัญ

คำสรรพนาม

อ่านแล้วสังเกตประโยคต่อไปนี้

ฉันชอบอ่านหนังสือในห้องสมุด

(ฉัน แทนผู้พูด)

วันนี้**เธอ**จะไปขายของไหม

(เธอ แทนผู้ฟัง)

พอใจไม่สบาย **เขา**จึงไม่ได้มาโรงเรียน

(เขา แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง)

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็นคำสรรพนาม

คำสรรพนามคือคำที่ใช้แทนคำนาม ในตัวอย่างเป็นคำสรรพนามแทนบุคคล ใช้แทนผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่ถูกกล่าวถึง

คำกริยา

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

เจ้าแก่น**คาบ**กระดุก

ตุ๊กแก**กิน**แมลงศัตรูพืช

เจ้าหุยของลุง**บุญฉลาด**

งูเขียว**อ้วน**มาก

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเรียกว่า คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ เช่น

คาบ กิน เป็นคำกริยาบอกอาการ

ฉลาด อ้วน เป็นคำกริยาบอกสภาพ

คำวิเศษณ์

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

ลุงบุญมี**เรื่องสนุกๆ** มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง

เจ้าแก่นกับเจ้าหุยเป็น**สัตว์น่ารัก**

งูเขียว**รัดตุ๊กแกไว้นาน**

สุนัข**ตำรวจฉลาดมาก**

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเรียกว่า คำวิเศษณ์

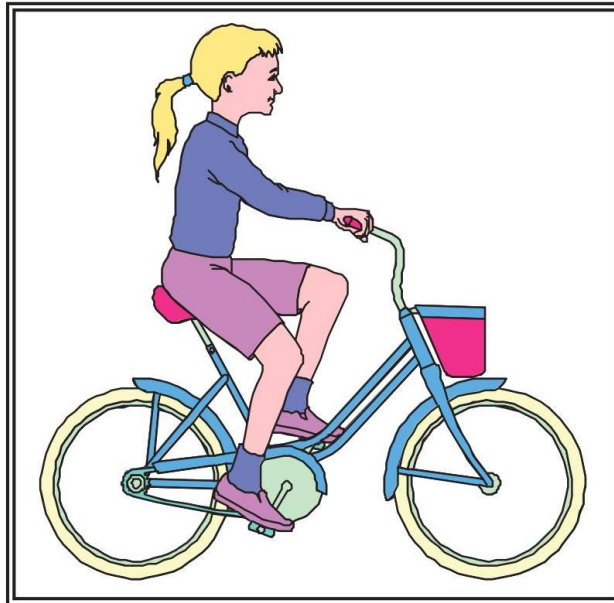
คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ขยายคำนามและกริยาเพื่อให้ใจความของประโยคชัดเจนยิ่งขึ้น

คำที่พิมพ์ตัวเอนใน ๒ ประโยคแรกเป็นคำนาม และคำที่พิมพ์ตัวเอนใน ๒ ประโยคหลังเป็นคำกริยา

ใบงานที่ ๐๙
การแต่งประโยคที่สัมพันธ์กับภาพ

คำชี้แจง แต่งประโยคที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)

คำนาม + คำกริยา

ณัชชา มองตรง / ณัชชา ยิ้ม

คำสรรพนาม + คำกริยา

เธอ มองตรง / เธอ ยิ้ม

ตัวอย่างที่ ๒

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)+ กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม

ณัชชา ปั่น จักรยาน

คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม

เธอ ปั่น จักรยาน

คำชี้แจง แต่งประโยคที่สัมพันธ์กับภาพต่อไปนี้

กรอบที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยาอาการ)

คำนาม + คำกริยา 😊 /

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา 😊

.....

กรอบที่ ๒

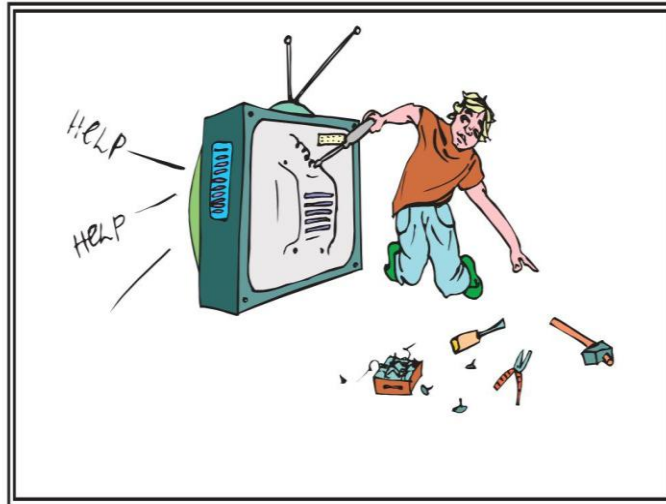
ประธาน + กริยา (กริยาอาการ)+ กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม 😊

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม 😊

.....

กรอบที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)

คำนาม + คำกริยา ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา ☹️

.....

กรอบที่ ๒

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)+ กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

.....

กรอบที่ ๑

ประธาน + กริยา (กริยาอาการ)

คำนาม + คำกริยา ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา ☹️

.....

กรอบที่ ๒

ประธาน + กริยา (กริยากรรม)+ กรรม

คำนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

.....

คำสรรพนาม + คำกริยา + คำนาม ☹️

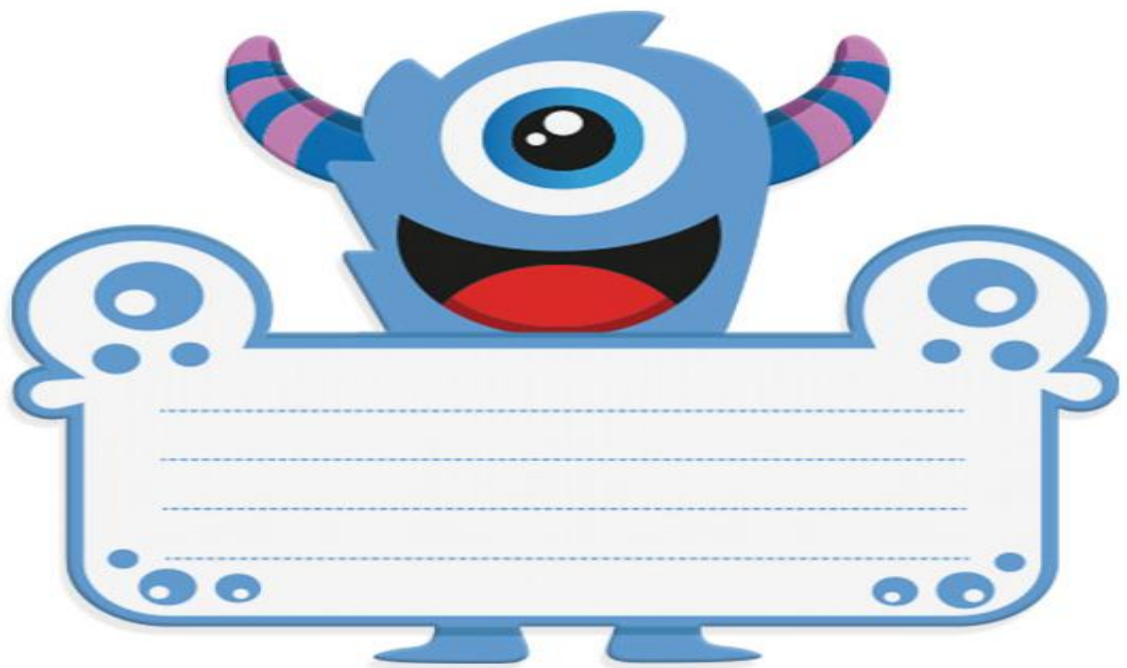
.....

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 20 lines.

วิชาภาษาไทย ป.4

ใบงานที่ ๑๐ ชนิดของคำ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ หาคำนามจากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

ข้อ	ประโยค	คำนาม
๑	วิมลชอบดูปลาทอง	
๒	เขาและเธอชอบเรียนภาษาไทยและประวัติศาสตร์	
๓	มาลินีชอบสวมกระโปรงสีชมพู	
๔	กนกพาอรนภาไปท่องเที่ยวเกี่ยวกับเธอ	
๕	วัดร่องชุ่นอยู่ในจังหวัดเชียงราย	

ตอนที่ ๒ หาคำสรรพนามจากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

ข้อ	ประโยค	คำสรรพนาม
๑	เพื่อนๆ ในโรงเรียนคิดถึงเขามาก	
๒	เธอต้องฝึกซ้อมกีฬาให้มากกว่านี้	
๓	ใครวางกระเป๋าให้นักเรียนไว้หน้าห้อง	
๔	ท่านต้องการพูดกับนักเรียน	
๕	พระองค์สถิตในดวงใจไทยทั้งหล้า	

ตอนที่ ๓ หากำกริยาจากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

ข้อ	ประโยค	คำกริยา
๑	ณรงค์เล่นฟุตบอลทุกวัน	
๒	ประเสริฐปลูกผักสวนครัวไว้หลังบ้าน	
๓	ความรักความสามัคคีทำให้ครอบครัวสมบูรณ์	
๔	แม่ซื้อผลไม้และขนมในตลาดหน้าโรงเรียน	
๕	สินีนารถร้องเพลงไพเราะจับใจ	

ตอนที่ ๔ หากำวิเศษณ์จากประโยค แล้วนำมาเขียนลงในช่องว่าง

ข้อ	ประโยค	คำวิเศษณ์
๑	มะขามมีรสเปรี้ยว	
๒	เธอมาโรงเรียนสาย	
๓	เพื่อนของแก้วเป็นคนสวย	
๔	นักกีฬาทีมชาติของเราวิ่งเร็ว	
๕	คุณครูแจกดินสอและปากกาสีแดง	

ใบงานที่ ๑๑
การแต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

คำชี้แจง แต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

๑

.....
.....
.....

๒

.....
.....
.....

๓

.....
.....
.....

แต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

ค

.....
.....
.....

ค

.....
.....
.....

ค

.....
.....
.....

วาดภาพตามความสนใจ แล้วแต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพวาด

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๑๒
การแต่งประโยคจากภาพที่กำหนด

คำชี้แจง เขียนประโยคจากภาพต่อไปนี้

๑

.....

.....

.....

๒

.....

.....

.....

๓

.....

.....

.....

๔

.....

.....

.....

๕

.....

.....

.....

၆

.....

.....

.....

၇

.....

.....

.....

၈

.....

.....

.....

၉

.....

.....

.....

၁၀

.....

.....

.....

เขียนประโยคให้สัมพันธ์กับภาพ ให้ได้มากที่สุด

๑

.....
.....
.....

๒

.....
.....
.....

๓

.....
.....
.....

๔

.....
.....
.....

๕

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๑๓
การแต่งประโยคจากภาพที่กำหนด

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ แต่งประโยคจากภาพที่กำหนดให้

๑		<p>🌸</p> <p>★</p> <p>❖</p>
๒		<p>🌸</p> <p>★</p> <p>❖</p>
๓		<p>🌸</p> <p>★</p> <p>❖</p>
๔		<p>🌸</p> <p>★</p> <p>❖</p>

ตอนที่ ๒ วาดภาพแล้วแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพนั้นตามความคิดของนักเรียนเอง

๑.	
๒.	
๓.	
๔.	

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ประโยคใดมีใจความกะทัดรัด รัดกุม ที่สุด
- ก. ประชาชนทุกภาคเป็นชาวไทยทุกคน
 ข. ประชาชนทุกภาคล้วนเป็นชาวไทยทั้งสิ้น
 ค. ประชาชนทุกภาคทุกคนเป็นชาวไทยทั้งหมด
 ง. ประชาชนทุกภาคล้วนแล้วแต่เป็นชาวไทยด้วยกันทั้งสิ้น
๒. สำนวน " น้ำชุ่มไว้ใน น้ำใสไว้นอก " นำไปใช้ประโยชน์ในข้อใด
- ก. การเก็บความลับ ข. การรู้จักข่มใจ
 ค. การไม่เอาแต่ใจตนเอง ง. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา
๓. "หน้าไหว้หลังหลอก" มีความหมายเข้าได้กับสำนวนใดมากที่สุด
- ก. ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ ข. น้ำชุ่มไว้ใน น้ำใสไว้นอก
 ค. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี ง. กินที่ลับไซที่แจ้ง
๔. ข้อใดใช้คำลงท้ายถึงบุคคลทั่วไปได้ถูกต้องตามหลักการเขียนจดหมาย
- ก. ขอแสดงความนับถือ
 ข. ขอแสดงความเคารพนับถือ
 ค. ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
 ง. ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
๕. การกระทำในข้อใดเปรียบได้กับ " เห็นกงจักรเป็นดอกบัว "
- ก. การดื่มสุรา ทำให้เสียทรัพย์
 ข. การดื่มสุรา เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 ค. การเล่นเกมพนัน นำมาซึ่งความหายนะ
 ง. การค้ายาเสพติด เป็นสิ่งที่ได้เงินง่ายควรทำ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณกรรมคำสอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. อธิบายคำสอนที่กำหนดให้

“คบคนพาล พาลพาไปหาผิด” หมายความว่า.....

๒. “หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ เรียนไปเกิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับ ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี”

คำประพันธ์นี้ต้องการสอนอะไร

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร

๓. เติมคำอุทานลงในประโยคที่กำหนดให้ ให้เหมาะสม

..... เจ็บนะ

..... ดีใจจังเลยได้เกรด ๔

..... ใครนะใจร้ายเอาเจ้ามาปล่อย

๔. จัดกลุ่มคำที่กำหนดให้ ให้ถูกต้อง

ลูกๆ	ลูกเสือ	เด็กๆ	พุดจา	ผีเสื้อ	สวยๆ
ราดหน้า	รวบรวม	บ้านเรือน	ชานา	ท้อแท้	เล็กๆน้อยๆ

คำซ้ำ	คำซ้อน	คำประสม

๕. เลือกคำที่นักเรียนชอบในข้อ ๔ แล้วแต่งประโยค

ประโยคบอกเล่า

ประโยคคำถาม

ประโยคปฏิเสธ

ประกาศ

นักเรียนที่มีความประสงค์ขอรับทุนการศึกษา “มูลนิธิร่วมใจไทย”

ติดต่อขอรับใบสมัครได้ที่งานวิชาการโรงเรียนส่วสดีวิทยา

อาคาร ๑ ชั้น ๒ ภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

คุณสมบัติ ขาดทุนทรัพย์ เรียนดี ประพฤติดี

(ไม่เคยได้รับทุนการศึกษาใดๆ มาก่อน)

งานวิชาการโรงเรียนส่วสดีวิทยา ประกาศ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

๖. อ่านประกาศข้างต้น แล้วตอบคำถาม

๖.๑ ใครเป็นผู้ออกประกาศ

.....

๖.๒ เรื่องที่ประกาศคือเรื่องใด

.....

๖.๓ ผู้ที่ประสงค์ยื่นใบสมัครตามประกาศดังกล่าว ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๑ คิดได้นำไปใช้เป็น

คำชี้แจง อ่านบทอาขยานเรื่องพฤษภาทศกร แล้วสรุปเรื่องและข้อคิด การนำไปใช้ในชีวิตจริง (๑๒ คะแนน)

พฤษภาทศกร	อีกกุญชรอันปลดปลง
โททนต์เสน่งคง	สำคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย	มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทัวแต่ชั่วดี	ประดับไว้ในโลกา

๑. ค้นคว้าคำศัพท์น่ารู้

พฤษภ	หมายถึง.....	ทศกร	หมายถึง.....
กกุญชร	หมายถึง.....	โททนต์	หมายถึง.....
ปลดปลง	หมายถึง.....	เสน่ง	หมายถึง.....
นรชาติ	หมายถึง.....	อินทรีย์	หมายถึง.....
มลาย	หมายถึง.....	สถิต	หมายถึง.....

๒. ความหมายคำประพันธ์

.....

.....

.....

๓. ข้อคิดที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ คือ

.....

.....

.....

๔. บทอาขยานนี้เป็นคำประพันธ์ชนิดใด

.....

.....

.....

๕. บอกคำสัมผัสในบทอาขยาน

.....

.....

.....

ใบความรู้
อาชยานบทเลือก

“ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา”

ปากเป็นเอกเหมือนเสมณตรีให้คนเชื่อ
จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ
เลขเป็นโทโบราณท่านสั่งสอน
การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น
หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก
ที่ศุูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี

ฉลาดเหลือวาจาปรีชาฉาน
เป็นรากฐานเทิดตนพันลำเค็ญ
เร่งสั่งวรเวียไว้ใช้ว่าเล่น
ช่วยให้เด่นด้นักหนารู้ท่าคน
เรียนไปเถิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ยามวิโยคชีพยับลับร่างหนี
คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

ผู้แต่ง ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

ที่มาของเรื่อง เป็นบทประพันธ์พิมพ์รวมในหนังสือ “บทประพันธ์อธิบายสุภาชิต”

ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้รวบรวมบทประพันธ์อธิบายสุภาชิตประจำเดือนของวรรณคดีสมาคมแห่งประเทศไทย และกำหนดเป็นหนังสืออ่านกวีนิพนธ์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เมื่อ พ.ศ.

๒๔๘๖

ฉันทลักษณ์ กลอนแปด หรือ กลอนสุภาพ

คุณค่า ชี้ให้เห็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต ได้แก่ การพูดการคิดคำนวณ การเรียนหนังสือ และความดีความชั่ว ว่าสิ่งใดสำคัญสูงสุด สิ่งใดสำคัญรองลงมา และสิ่งใดที่ทำให้คนจดจำ ซึ่งสิ่งที่ทำให้คนจดจำก็คือ “ความดี” นั่นเอง เพราะความดีที่คนเราสร้างไว้ จะไม่มีวันสิ้นสูญ

ใบงานที่ ๐๒ แผนภาพคิดวิเคราะห์คุณค่าคำประพันธ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านบทอาขยานเรื่อง ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา แล้วเขียนแผนภาพ ความคิดวิเคราะห์คุณค่าคำประพันธ์ (๑๒ คะแนน)

ความสำคัญของการพูด

Blank writing area with horizontal lines for notes under 'ความสำคัญของการพูด'.

ความสำคัญของการคิดคำนวณ

Blank writing area with horizontal lines for notes under 'ความสำคัญของการคิดคำนวณ'.

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท
หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

ความสำคัญของการเรียนหนังสือ

Blank writing area with horizontal lines for notes under 'ความสำคัญของการเรียนหนังสือ'.

ความสำคัญของการทำความดีและความชั่ว

Blank writing area with horizontal lines for notes under 'ความสำคัญของการทำความดีและความชั่ว'.

การนำไปใช้ในชีวิต

Blank writing area with horizontal lines for notes under 'การนำไปใช้ในชีวิต'.

ตอนที่ ๒ อธิบายคุณค่าบทอาขยานเรื่อง ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา
(๑๒ คะแนน)

หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก
ที่ศุนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี

เรียนไปเกิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ยามวิโยคชีพยับล้มร้างหนี
คงเป็นที่ลือท้าวชั่วฟ้าดิน

๑. คำประพันธ์นี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ว่าอย่างไร

.....
.....
.....

๒. คำประพันธ์บทแรกกล่าวถึงเรื่องอะไร

.....
.....
.....

๓. คำประพันธ์บทที่ ๒ กล่าวถึงเรื่องอะไร

.....
.....
.....

๔. บทอาขยานที่อ่านแต่งด้วยความประพันธ์ชนิดใด

.....
.....

๕. บอกคำสัมผัสในบทอาขยาน

.....
.....

ใบงานที่ ๐๓ ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

คำชี้แจง เลือกท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า จากใบงานที่ ๐๑ และ ๐๒ (๑๖ คะแนน)

ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

นักเรียนเลือกท่องจำบทอาขยานตามความถนัดและความสนใจ ระหว่าง “พฤษภกาสร” และ “ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา” โดยปฏิบัติดังนี้

๑. ท่องเป็นกลุ่ม/จับคู่
๒. ท่องรายบุคคล
๓. เพื่อน ๆ ในกลุ่มให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงน้ำเสียง การออกเสียงคำถูกต้อง การเว้นวรรคตอน ท่องได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์คำประพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม
๔. ท่องกับครู

การท่องอาขยานเป็นการฝึกความจำที่ดี
ผู้ท่องจะเกิดความภาคภูมิใจและร่วมสืบสาน
ภูมิปัญญาทางภาษาของไทยนะคะ

อาชยานบทหลัก

“พฤษภาทศกร”

พฤษภาทศกร	อีกกฤษชอรอันปลดปลง
โททนต์เสน่งคง	สำคัฏหมายในกายมี
นรชาติวางวาย	มลายลีนทังอินทรีย
สถิตทัวแต่ชัวดี	ประดับไวโนโลกา

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ผู้แต่ง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

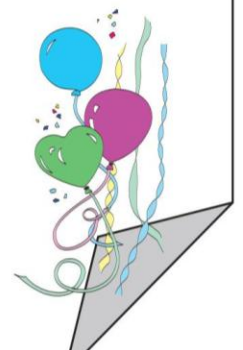
ประวัติผู้แต่ง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส พระนามเดิมคือ พระองค์เจ้าवासกรี เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๘ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาจ้อย เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๓๓ ทรงผนวชเป็นสามเณร เมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๕ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วเสด็จไปประทับ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ทรงศึกษาอยู่ในสำนักของสมเด็จพระพนรัตน์ อธิบดีสงฆ์วัดพระเชตุพนฯ ในขณะนั้น แล้วทรงผนวชเป็นพระภิกษุเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๕ ต่อมาได้รับการสถาปนาให้ดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช พระประมุขแห่งคณะสงฆ์ไทย นับเป็นเจ้านายพระองค์แรก ที่ดำรงตำแหน่งนี้ ทรงได้รับการยกย่องว่า เป็นปราชญ์และกวีผู้มีพระปรีชาสามารถทั้งทางโลกและทางธรรม ทรงพระนิพนธ์ตำรา และวรรณคดีทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง อันทรงคุณค่าไว้เป็นจำนวนมาก องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้ประกาศยกย่องให้ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส เป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมของโลก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๓

ฉันทลักษณ์ กาพย์ยานี ๑๑

คุณค่า ให้คติสอนใจแก่เราว่า บรรดาช่างม้าวัวควาย เมื่อตายไปแล้วยังมีเขาและหนังเหลือไว้ให้เป็นประโยชน์แต่คนเราเมื่อตายไปสิ่งที่หลงเหลือให้เป็นที่ระลึกถึงก็คือความดีและความซื่อเท่านั้น

คำศัพท์น่ารู้

ทศกร	- ควาย	ตรี	- สาม
ทนต์	- งาช้าง ฟัน	โท	- สอง ชั้นที่ ๒
นรชาติ	- คน หมู่คน	สถิต	- อยู่ ยืนอยู่ ตั้งอยู่
เวีย	- คล่อง ทัดไว้ ฟัง	วิโยค	- การจากไป การพลัดพราก
สังวร	- ความระวัง	เสน่ง(สะ-เหนง)	- เขาสัตว์
อินทรีย	- ร่างกาย		

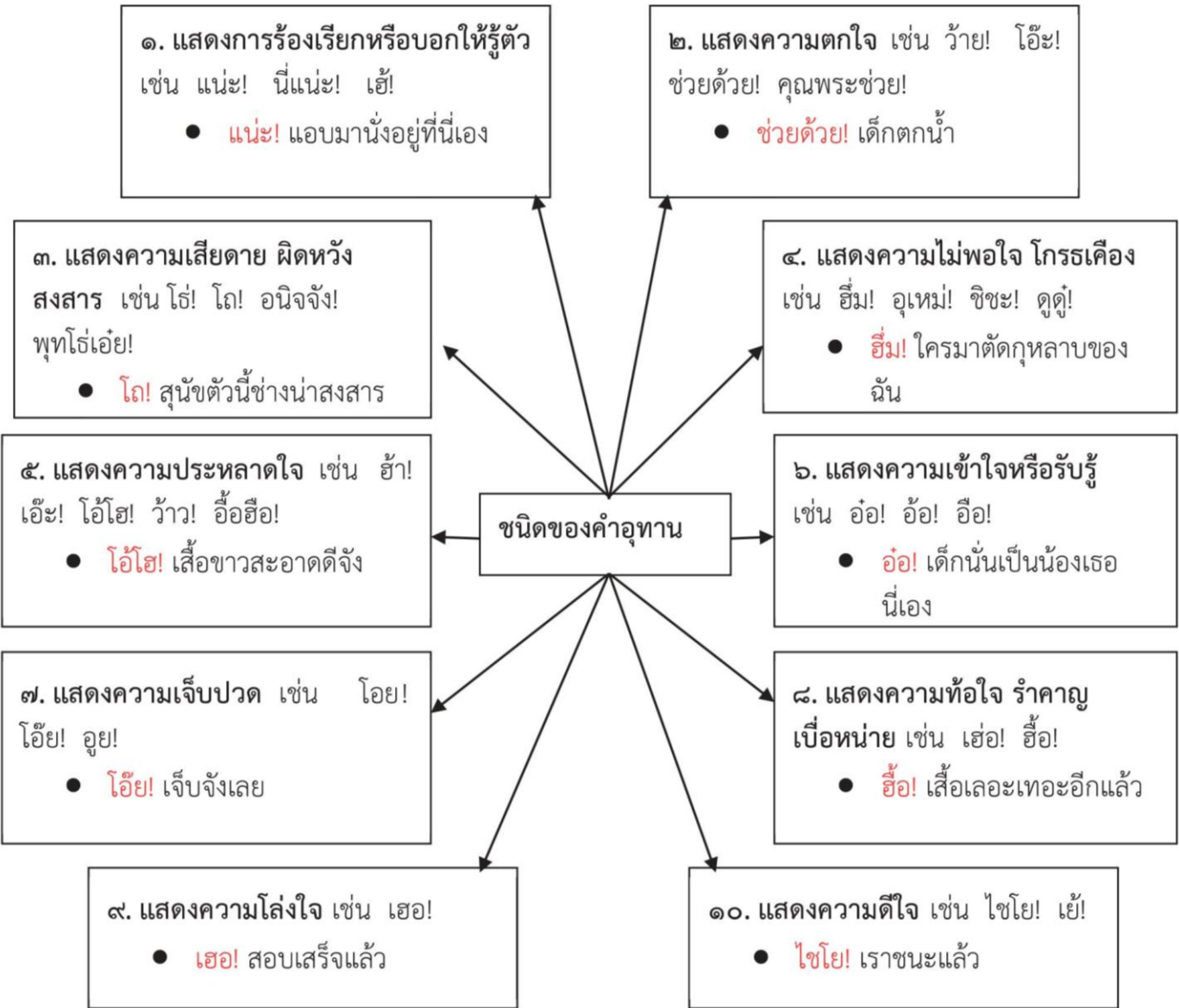

ใบความรู้ ชนิดของคำ (คำอุทาน)

คำอุทาน
 คือคำที่พูดออกมาด้วยน้ำเสียงแตกต่างจากเสียงของคำธรรมดาเพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด คำอุทานมักปรากฏอยู่หน้าประโยค ในการเขียนนิยมใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์(!)กำกับหลังคำอุทาน

สรุปความรู้ คำอุทานใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด ทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่พูดชัดเจนยิ่งขึ้น

ใบงานที่ ๐๔ คำอุทานสื่ออารมณ์

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ นำคำอุทานที่กำหนดให้ไปเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม (๑๐ คะแนน)

๑.เราสอบได้ที่ ๑	เฮอ!	เฮ้!
๒.ฉันชอบจังเลยเสื้อตัวนี้	เย้!	อ้อ!
๓.อยู่นี่เอง หนังสือของเธอ	พุทโธ่!	โ้วโห!
๔.ใครเตะฟุตบอลมาโดนฉัน	ว้าย!	ไชโย!
๕.เธอไม่น่าโชคร้ายมากกับฉันเลย	โถ!	โธ!
๖.ดีใจจังจะได้ไปเที่ยวทะเล	แน่ะ!	เอ๊ะ!
๗.โล่งอกไปที่		
๘.อย่าเดินไปทางนั้นนะ มันอันตราย		
๙.ฉันนี้กว่าของ ๆ เธอเสียอีกนะนี่		
๑๐.....มาแล้วเหอ กำลังรออยู่เชียวนะ		

ตอนที่ ๒ อ่านนิทานเรื่อง “พ่อไก่กับไข่มุก” แล้วสำรวจคำอุทานจากเรื่อง (๑๐ คะแนน)

นิทานอีสป พ่อไก่กับไข่มุก

มีพ่อไก่ตัวหนึ่งกำลังเดินเล่นอยู่ในฟาร์มท่ามกลางแม่ไก่ ทันใดนั้นพ่อไ้ก็เหลือบไปเห็นอะไรบางอย่างส่องแสงประกายอยู่กลางกองฟางเข้า

“ว้าว!” พ่อไ้ร้องอุทาน “นั่นนะ! ของข้า” แล้วมันก็รีบคุ้ยเขี่ยสิ่งนั้นออกมาจากกองฟาง ทว่า มันกลับเป็นไข่มุกเม็ดหนึ่งที่คงจะมีคนทำหล่นไว้ “โธ่เอ๊ย! มันอาจจะมีค่า” พ่อไ้เอ่ย “สำหรับมนุษย์ที่เห็นคุณค่ามัน แต่สำหรับข้าแล้วเม็ดข้าเม็ดเดียวยังดีกว่าไข่มุกเป็นไหน ๆ” “ว้า! เสียตายจิง..นี่กว่าจะได้ของดี ๆ ไว้กินซะหน่อย...ฮืม! อุดเลย”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “สิ่งของที่ล้ำค่ามีไว้สำหรับผู้ที่ยามมองเห็นคุณค่าของมันเท่านั้น”

คำอุทาน	๑. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน.....	๒. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน	๓. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน.....	๔. แสดงอารมณ์.....
คำอุทาน.....	๕. แสดงอารมณ์.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การสร้างคำในภาษาไทย

เมื่อโลกวิวัฒนาการ มีสิ่งแปลกใหม่เพิ่มขึ้น มีเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ หรือสิ่งของต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวันมากมาย ดังนั้น คำที่เคยมีใช้อยู่ในภาษาไทยจึงมีไม่พอที่จะใช้เรียกวัตถุสิ่งของเหล่านั้น เราจึงต้องมีการสร้างคำเพิ่มขึ้นด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มีถ้อยคำใช้ในภาษาไทยได้มากขึ้น

การสร้างคำในภาษาไทยมี ๓ ลักษณะ คือ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ

คำมูล

คำมูล คือ คำ ๆ เดียวที่มีได้ประสมกับคำอื่น อาจมี ๑ พยางค์ หรือหลายพยางค์ก็ได้แต่เมื่อแยกพยางค์แล้วแต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย คำภาษาไทยที่นำมาแต่เดิมส่วนใหญ่เป็นคำมูลที่มีพยางค์เดี่ยวโดด ๆ เช่น พ่อ แม่ กิน เดิน ร้อง คำมูลหลายพยางค์ เป็นคำสองพยางค์ขึ้นไปมีความหมายในตัวไม่สามารถแยกพยางค์ภายในคำได้ เพราะทำให้ไม่มีความหมาย อาจเป็นคำไทยแท้ หรือคำภาษาต่างประเทศก็ได้ เช่น มะละกอ เกเร โหระพา นาฬิกา บิดา วิทยุ เป็นต้น

ตัวอย่างแบบสร้างของคำมูล

คน	มี ๑ พยางค์ คือ คน
สิงโต	มี ๒ พยางค์ คือ สิง + โต
นาฬิกา	มี ๓ พยางค์ คือ นา + ฬิ + กา
ทะมัดทะแมง	มี ๔ พยางค์ คือ ทะ + มัด + ทะ + แมง
กระเหี้ยนกระหือรือ	มี ๕ พยางค์ คือ กระ + เหี้ยน + กระ + หือ + รือ

คำประสม

คำประสม คือ คำที่สร้างขึ้นใหม่โดยนำคำมูลตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาประสมกัน ให้เกิดเป็นคำใหม่ ความหมายใหม่ โดยอาจมีเค้าความหมายเดิมหรือมีความหมายใหม่ก็ได้

ลักษณะของคำประสม

๑. คำประสมที่เกิดความหมายใหม่ มีเค้าความหมายเดิม เช่น

เตา + ถ่าน	-	เตาถ่าน	หมายถึง	เตาที่ใช้ถ่านเป็นเชื้อเพลิง
เตา + รีด	-	เตารีด	หมายถึง	เครื่องใช้ที่ใช้รีดเสื้อผ้า
รถ + ไฟฟ้า	-	รถไฟฟ้า	หมายถึง	รถที่ใช้ไฟฟ้าเป็นพลังงานขับเคลื่อน
รถ + ยนต์	-	รถยนต์	หมายถึง	ยานพาหนะทางบกที่ขับเคลื่อนที่ด้วยพลังงาน อย่างใดอย่างหนึ่งและถ่ายทอดลงสู่ล้อ

๒. คำประสมที่เกิดความหมายใหม่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น

ขาย + หน้า	-	ขายหน้า	หมายถึง	รู้สึกอับอาย
ราด + หน้า	-	ราดหน้า	หมายถึง	อาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวน้ำปรุงข้นๆ
ลูก + น้ำ	-	ลูกน้ำ	หมายถึง	ลูกอ่อนของยุงซึ่งยังอาศัยอยู่ในน้ำ
ผี + เสื่อ	-	ผีเสื่อ	หมายถึง	แมลงพวกหนึ่งมีปีกเป็นแผ่นบางสีต่าง ๆ
หาง + เสื่อ	-	หางเสื่อ	หมายถึง	เครื่องถือท้ายเรือ

๓. คำประสมที่มาจาก อากาหรนาม มีคำว่า “การ” หรือ “ความ” นำหน้าคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ เช่น การกิน การบ้าน การเมือง การกระทำ ความดี ความชั่ว ความสวย ความขยันหมั่นเพียร

๔. คำประสมที่เกิดจากการย่อคำให้กะทัดรัดขึ้น มักขึ้นต้นด้วยคำว่า ชาว ช่าง นัก ที่ เครื่อง ผู้ หมอ ของ เช่น

ชาวบ้าน	ชาววัง	ชาวนา	ชาวประมง	ชาวสวน
ช่างยนต์	ช่างภาพ	ช่างเสริมสวย	ช่างไฟฟ้า	ช่างไม้
การค้า	การเรือน	นักเรียน	นักการเมือง	นักข่าว
เครื่องเขียน	เครื่องใช้	ที่นอน	ที่อยู่	ที่พัก
หมอดู	หมอลำ	ของกิน	ของใช้	ผู้ดี

คำซ้อน

คำซ้อน เป็นการสร้างคำโดยนำคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน ไกล่เคียงกัน หรือตรงข้ามกัน มาวางซ้อนกันทำให้เกิดคำใหม่ มีความหมายใหม่ โดยความหมายใหม่อาจกว้างขึ้น หนักแน่นขึ้น หรือ เบาลงก็ได้

ชนิดของคำซ้อน

๑. คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ คำซ้อนที่เกิดจากคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน ไกล่เคียงกัน หรือ ตรงข้ามกันมาวางชิดกัน เช่น

ความหมายเหมือนกัน	เสื่อสาด	เหาะเหิน	พูดจา	บ้านเรือน
ความหมายใกล้เคียงกัน	คัดเลือก	แนะนำ	เกรงกลัว	ขัดขวาง
ความหมายตรงกันข้าม	ผิดชอบ	ชั่วดี	ได้เสีย	เข้าคำ

๒. คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำที่มีเสียงคล้องจองและมีความหมายสัมพันธ์กัน มาซ้อนกัน เพื่อให้ออกเสียงได้ง่าย ไพเราะ เช่น

เรื่อร่า	ท้อแท้	จริงจัง	ตุ้มตาม	ซุบซิบ
ราบคาบ	จิ้มลิ้ม	แร้นแค้น	เปื้อนเรื้อ	อ้ำอ้วง
ออกอ้อน	อึดอั้น	รวบรวม	กระดุกกระดิก	กระดุกกระเดี้ยว
ประเจิดประเจ้อ	ถั่วโยโอะขาม	ขโมยขโจร	ทรัพย์ในดินสินในน้ำ	

ตัวอย่างคำซ้อน

พร้อมเพรียง	ครบครัน	แข็งแรง	ขัดข้อง	ผิดชอบชั่วดี
ถิ่นฐาน	จิตใจ	ทุกข์ยาก	ทรัพย์สิน	ทรัพย์สมบัติ
รูปภาพ	รูปพรรณ	โศกเศร้า	ยวดยาน	กุ่มนี้ยมสิน
สูญหาย	กุ่มม	อดทน	ขัดขวาง	หนังกอกหนักใจ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

คำซ้ำ

คำซ้ำ คือ คำคำเดิมที่ออกเสียงซ้ำคำให้ต่อเนื่องกัน โดยใช้เครื่องหมายไม้ยมก(๗) เติมหลังคำ คำที่ซ้ำเสียงอาจมีความหมายคงเดิมหรือแตกต่างไปจากเดิม ขึ้นอยู่กับความหมายของคำหรือบริบทที่ประกอบ เช่น เด็ก ๆ สูง ๆ ต่ำ ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ ซ้ำ ๆ ดี ๆ เร็ว ๆ ไป ๆ มา ๆ หนาว ๆ ร้อน ๆ หรือเล่นเสียงวรรณยุกต์คำแรกให้สูงขึ้น เช่น ดีดี สวยสวย เจ็บใจเจ็บใจ เปื้อเปื้อ แก้ก แก่ เป็นต้น

การใช้ไม้ยมก (๗) ใช้ดังนี้

๑. ใช้ซ้ำคำ เช่น

เด็ก ๆ วิ่งเล่นกันสนุกสนาน

อ่านว่า เด็ก - เด็ก

แก้วน้ำวางอยู่ใกล้ ๆ กับแปรงสีฟัน

อ่านว่า ใกล้ - ใกล้

ทรายทำใจกล้าทั้ง ๆ ที่กลัวมาก

อ่านว่า ทั้ง - ทั้ง

๒. ใช้ซ้ำความ เช่น

เขามาสายทุกวัน ๆ

อ่านว่า ทุกวัน - ทุกวัน

สุดาเก็บเงินทีละน้อย ๆ จนซื้อรองเท้าคูใหม่ได้

อ่านว่า ทีละน้อย - ทีละน้อย

วันหนึ่ง ๆ ฉันไม่เห็นเธอทำอะไรเลย

อ่านว่า วันหนึ่ง - วันหนึ่ง

๓. ใช้ซ้ำประโยค เช่น

เด็ก ๆ ร้องอย่างตื่นเต็นว่า “เราชนะแล้ว ๆ”

อ่านว่า เราชนะแล้ว - เราชนะแล้ว

“คุณพ่อมาแล้ว ๆ” ลูก ๆ ร้องด้วยความดีใจ

อ่านว่า คุณพ่อมาแล้ว - คุณพ่อมาแล้ว

หมายเหตุ

๑. การใช้ไม้ยมก (๗) จะไม่ใช่เกิน ๑ ครั้ง ถ้าต้องการใช้เกิน ๑ ครั้ง ให้ทำดังนี้
เร็ว ๆ เร็ว ๆ เร็ว ๆ
๒. ไม่ใช่ไม้ยมก (๗) ซ้ำคำที่ทำหน้าที่ต่างกัน เช่น
คุณแม่ไปซื้อที่ ๆ จังหวัดนครนายก (ผิด)
คุณแม่ไปซื้อที่ที่จังหวัดนครนายก (ถูก)
๓. คำว่า นานา เป็นคำเดียวที่ไม่ใช่ไม้ยมกเพราะเป็นคำที่มาจากภาษาบาลี
๔. ไม่นิยมใช้ไม้ยมก (๗) ในคำประพันธ์

คำประสม

คำประสม คือ การนำคำมูล ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน ได้ความหมายใหม่ แต่ยังคงมี
เค้าของความหมายเดิมอยู่ เช่น

ดอก + ไม้	-	ดอกไม้	-	แม่ + น้ำ	-	แม่น้ำ
พ่อ + ครว	-	พ่อครว	-	แม่ + ค้า	-	แม่ค้า
ผี + เสือ	-	ผีเสือ	-	รถ + ยนต์	-	รถยนต์
ชาว + เขา	-	ชาวเขา	-	น้ำ + ใจ	-	น้ำใจ
นัก + กีฬา	-	นักกีฬา	-	บท + ละคร	-	บทละคร

ตัวอย่างคำประสม

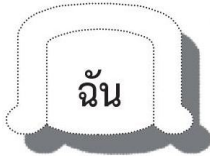
ชาวบ้าน	ชาววัง	ชาวนา	ชาวสวน	ชาวประมง
ช่างยนต์	ช่างภาพ	ช่างไม้	ช่างไฟฟ้า	ช่างเสริมสวย
การค้า	การเรือน	นักเรียน	นักข่าว	นักการเมือง
ที่นอน	ที่อยู่	ที่พัก	เครื่องเขียน	เครื่องใช้
หมอดู	หมอลำ	ของกิน	ของใช้	ผู้ดี

ใบงานที่ ๐๕ การสร้างคำในภาษาไทย

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ สร้างคำจากคำที่กำหนดให้ แล้วเลือกคำมาแต่งประโยค (๑๐ คะแนน)

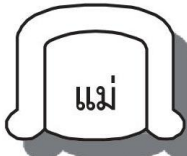
ตัวอย่าง

ฉัน

ฉันมิตร ฉันภัตตาหาร สمانฉันท์

พ่อนิมนต์พระสงฆ์มาฉันภัตตาหารเพล

แม่

.....

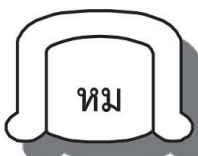
นัก

.....

ครู

.....

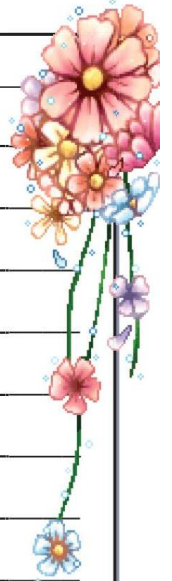
หม

.....

ตอนที่ ๒ แต่งเรื่องตามจินตนาการโดยใช้คำซ้ำ ไม่น้อยกว่า ๕ คำ ปรากฏในเรื่อง
(๒๐ คะแนน)

A large rectangular area with horizontal lines for writing, intended for the student to write their story.

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 20 lines spaced evenly down the page.